

Egz. nr...

Uzgodniono:

KUJAWSKO – POMORSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTEKÓW

.....

Uzgodniono:

SZEF OBRONY CYWILNEJ POWIATU

.....

**PLAN
OCHRONY ZABYTEKÓW
NA WYPADEK KONFLIKTU ZBROJNEGO
I SYTUACJI KRYZYSOWYCH
DLA GMINY SADKI**

Urząd Gminy Sadki

Adres: ul. Strażacka 11

Kod pocztowy: 89-110 Sadki

Powiat nakielski

Telefon..... 52 339 39 30

Fax..... 52 339 39 59

E-mail..... kancelaria@sadki.pl

ePUAP:..... /ugsadki/SkrytkaESP

**„ZATWIERDZONO”
WÓJT GMINY SADKI**

.....

SPIS TREŚCI

1. Arkusz aktualizacji	3
2. Podstawa prawna	5
3. Wstęp - koncepcja działania	8
4. Charakterystyka zasobów i rozmieszczenie zabytków oraz stopnia ich spodziewanego zagrożenia	11
5. Wykaz zabytków nieruchomości wpisanych indywidualnie do rejestru zabytków	13
6. Wykaz zabytków ruchomych wpisanych indywidualnie do rejestru zabytków	15
7. Wykaz pozostałych obiektów zabytkowych nieruchomości w ewidencji zabytków	26
8. Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków	30
9. Wykaz zabytków nieruchomości na terenie Gminy Sadki podlegających zabezpieczeniu w razie sytuacji kryzysowych lub na wypadek konfliktu zbrojnego	30
10. Spodziewane zagrożenia zabytków na obszarze Gminy Sadki	42
11. Ochrona zabytków na wypadek sytuacji kryzysowych w czasie pokoju - procedury postępowania	45
12. Ochrona zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego	59
13. Zadania w czasie podwyższonej gotowości	60
14. Zadania w czasie działań wojennych	62
15. Logistyczne zabezpieczenie działań ochrony zabytków	62
16. Wnioski z analizy rozmieszczenia i zagrożenia zabytków oraz sposoby ich ochrony	63

ZAŁĄCZNIKI:

17. ROZMIESZCZENIE ZABYTEKÓW NA TERENIE GMINY SADKI – *Załącznik Nr 1.*
18. GRAFICZNE ROZMIESZCZENIE ZABYTEKÓW NA TERENIE GMINY SADKI – *Załącznik Nr 2.*
19. OZNAKOWANIE OBIEKTÓW ZABYTEKOWYCH ZNAKIEM ROZPOZNAWCZYM KONWENCJI HASKIEJ *Załącznik Nr 3.*
20. KARTA TOŻSAMOŚCI DLA PERSONELU PRZYDZIELONEGO DO OCHRONY ZABYTEKÓW – *Załącznik Nr 4.*
21. ZESTAWIENIE PRAC DOKUMENTACYJNYCH I ZABEZPIECZAJĄCYCH W RAZIE STRAT I SZKÓD W ZABYTEKACH
GMIINY *Załącznik Nr 5.*
22. ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI I ALARMOWANIA *Załącznik Nr 6.*
23. SPOSÓB WSPÓŁDZIAŁANIA, POWIADAMIANIA I ŁĄCZNOŚCI W ZAKRESIE OCHRONY ZABYTEKÓW NA WYPADEK
KONFLIKTU ZBROJNEGO I SYTUACJI KRYZYSOWYCH *Załącznik Nr 7.*
24. WYKAZ JEDNOSTEK, INSTYTUCJI I RZECZOZNAWCÓW PRZEWIDZIANYCH DO UDZIELENIA POMOCY ZABYTEKOM W
RAZIE ZAGROŻENIA *Załącznik Nr 8.*
25. FORMULARZ ZGŁOSZENIA STRAT *Załącznik Nr 9.*
26. WYKAZ ZABYTEKÓW NIERUCHOMYCH NA TERENIE GMINY SADKI PODLEGAJĄCYCH ZABEZPIECZENIU W RAZIE
SYTUACJI KRYZYSOWYCH LUB NAWYPADEK KONFLIKTU ZBROJNEGO *Załącznik Nr 10.*
27. ZABYTEKI RUCHOME NA TERENIE GMINY SADKI CHRONIONE NA MIEJSCU – W JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH
Załącznik Nr 11.

ARKUSZ AKTUALIZACJI

Lp.	Data	Nazwa dokumentu	Treść aktualizacji	Osoba aktualizująca	Podpis
				Imię i nazwisko	

W ramach działań ochronnych na rzecz zabytków wójt opracowuje plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (§ 4. ust. 2 rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz.U.2004.212.2153). Sporządza się go w celu prowadzenia działań, mających na celu uratowanie zabytku przed zniszczeniem. Obowiązkowej ochronie podlegają zabytki objęte ochroną prawną, zgodnie z art. 7. ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.2020.282 t.j. z dnia 2020.02.21), to jest zabytki:

- 1) wpisane do rejestru zabytków;
- 2) wpisane na Listę Skarbów Dziedzictwa;
- 3) uznane za pomnik historii;
- 4) znajdujące się w parku kulturowym;
- 5) objęte ochroną poprzez ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Przedsięwzięcia związane z ochroną zabytków realizowane są poprzez:

- 1) Zapobieganie i prowadzenie prac przygotowawczych;
- 2) Podwyższenie gotowości;
- 3) Reagowanie;
- 4) Zabezpieczenie i dokumentowanie;

W nawiązaniu do art. 4. ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.2020.282 t.j. z dnia 2020.02.21), organ administracji publicznej podejmuje działania mające na celu:

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- 2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- 3) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- 4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- 6) uwzględnianie zadań ochronnych.

PODSTAWA PRAWNA

1. Konwencja Haska o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego wraz z Regulaminem wykonawczym do tej Konwencji oraz Protokółem o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego z dnia 14 maja 1954 r. (Dz.U. z 1957 r. Nr 46, poz. 212-załącznik).
2. Drugi Protokół sporządzony w Hadze dnia 26 marca 1999 r. do Konwencji o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego, podpisanej w Hadze dnia 14 maja 1954 r. (Dz. U. Nr 48 z 2012 r., poz. 2480).
3. Konwencja z dnia 16 listopada 1972 r. w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego (Dz.U. z 1976r. Nr. 32, poz. 190).
4. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 282).
5. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz.U. nr 212 z dnia 29 września 2004 r. poz. 2153).
6. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. z 2011 r., Nr 113, poz. 661).
7. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 lutego 2004 r. w sprawie wzoru znaku informacyjnego umieszczanego na zabytkach nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków (Dz.U. z 2004 r. Nr 30, poz. 259).
8. Decyzja Nr 72/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 marca 2014 r. w sprawie przestrzegania zasad ochrony dóbr kultury w działaniach Sił Zbrojnych RP (Dz. Urzędowy MON z 2014 r., poz. 83).
9. Ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2015 r., poz. 144)
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 lutego 2004 r. w sprawie warunków i sposobu przygotowania i wykorzystania transportu na potrzeby obronne państwa, a także jego ochrony w czasie wojny oraz właściwości organów w tych sprawach (Dz. U. z 2004 r. Nr 34, poz. 294).
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2004 r. w sprawie warunków i trybu planowania i finansowania zadań wykonywanych w ramach przygotowań obronnych

- państwa przez organy administracji rządowej i organy samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2004 r. Nr 152, poz. 1599, z późn. zm.).
12. Ustawa z dnia 18 kwietnia 2002 r., o stanie klęski żywiołowej (tj. Dz.U. 2017 poz. 1897.).
 13. Ustawa z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1928.).
 14. Ustawa z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1932.).
 15. Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 2142, 2245, z 2019 r. poz. 1495.)
 16. Ustawa z dnia 11 sierpnia 2001 r. o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działań żywiołu (tj. Dz. U. 2020 poz. 764).
 17. Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1372, 1518, 1593, z 2020 r. poz. 471.).
 18. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719).
 19. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2009 r. nr 124, poz. 1030).
 20. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 września 1993 r. w sprawie powszechnej samoobrony ludności (Dz. U. z 1993 r. nr 91, poz. 421).
 21. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz. U. z 2002 r., nr 96, poz. 850).
 22. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 sierpnia 2004 r. w sprawie świadczeń rzeczowych na rzecz obrony w czasie pokoju (Dz.U. z 2004 r. nr 181, poz. 1872 ze zm.).
 23. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 października 2004 r. w sprawie świadczeń osobistych na rzecz obrony w czasie pokoju (Dz.U. z 2004 r., Nr 229, poz. 2307 ze zm.).
 24. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie świadczeń osobistych i rzeczowych na rzecz obrony w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny (Dz. U. z 2004 r. nr 203, poz. 2081 ze zm.).
 25. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 września 2014 r. w sprawie zabezpieczenia zbiorów w muzeach przed pożarem, kradzieżą i innym niebezpieczeństwem grożącym zniszczeniem lub utratą (Dz. U. z 2014 r., poz.1240).

26. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. z 2011 r. Nr 113, poz. 661).
27. Ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach Dz. U. z 2019 r. poz. 917, 1726 ze zm.).
28. Ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164.).
29. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, 1622, 1649, 2020, z 2020 r. poz. 284, 374, 568, 695.).
30. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2019 r. poz. 1186, 1309, 1524, 1696, 1712, 1815, 2166, 2170, z 2020 r. poz. 148, 471, 695).
31. Ustawa z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 182, poz. 1228).
32. Konkordat między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską podpisany w Warszawie dnia 28 lipca 1993 r. (Dz. U. z 1998 r. Nr 51, poz. 318).
33. Normy postępowania w sprawach sztuki kościelnej wydane przez Konferencję Episkopatu Polski z dnia 25 stycznia 1973 r.

WSTĘP – KONCEPCJA DZIAŁANIA

Ochrona zabytków, na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, polega na planowaniu, przygotowaniu i realizacji przedsięwzięć zapobiegawczych, dokumentacyjnych, zabezpieczających, ratowniczych i konserwatorskich, mających na celu ich uratowanie przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zaginięciem.

Powyższe przedsięwzięcia są realizowane poprzez:

- A. Zapobieganie i prowadzenie prac przygotowawczych - w czasie poprzedzającym wystąpienie konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej.
- B. Podwyższenie gotowości wprowadzonej w okresie narastania bezpośredniego zagrożenia poprzez właściwe organy kierowania kryzysowego,
- C. Reagowanie w czasie wystąpienia i trwania konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej.
- D. Zabezpieczenie i dokumentowanie po ustąpieniu konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej.
- E. Ochrona zabytków ruchomych.

A. Zapobieganie

Zapobieganie i prowadzenie prac przygotowawczych obejmuje w szczególności następujące przedsięwzięcia i czynności:

1. Opracowanie planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych oraz ich aktualizację.
2. Kontrolę i doskonalenie stanu technicznego zabytków.
3. Instalowanie i utrzymanie w sprawności urządzeń i systemów zabezpieczenia zabytków, w tym sygnalizacji wykrywania i alarmowania.
4. Wykonywanie ewidencji i dokumentacji zabytków podlegających ochronie.
5. Projektowanie i wykonywanie prac inżyniersko - technicznych zabezpieczających przy zabytkach takich jak:
 - a) podwyższenie klasy odporności ogniowej i poprawa właściwości konstrukcyjnych,

- b) zabezpieczenia przed skutkami wybuchów, wichur, śnieżyc, powodzi lub zalania z innych przyczyn, osunięć lub zapadnięć gruntu,
- c) odbudowa lub osłona fragmentów szczególnie wartościowych i narażonych na destrukcję.

B. Podwyższenie gotowości

1. Demontaż i ukrycie najcenniejszych detali architektonicznych i elementów wyposażenia.
2. Przygotowanie i rozmieszczenie znaków Konwencji o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego wraz z Regulaminem wykonawczym do tej Konwencji oraz Protokołem o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego, podpisanej w Hadze dnia 14 maja 1954 r. (Dz. U. z 1957 r. Nr 46, poz. 212), zwanej dalej „Konwencją Haską”.
3. Zgromadzenie i utrzymanie w gotowości urządzeń, sprzętu, narzędzi, opakowań, materiałów niezbędnych do wykonywania prac zabezpieczających i działań ratowniczych.
4. Zorganizowanie systemu monitorowania zagrożeń, alarmowania i powiadamiania.
5. Wyznaczenie i przygotowanie zespołów ludzkich do prac zabezpieczających i działań ochronnych.
6. Zorganizowanie współdziałania właścicieli, zarządców i użytkowników zabytków, organów administracji publicznej, specjalistycznych służb, jednostek i instytucji, Sił Zbrojnych RP oraz wolontariatu działań ochronnych.

C. Reagowanie

Reagowanie to zespół przedsięwzięć mających na celu zminimalizowanie strat wśród obiektów zabytkowych. Podczas reagowania prowadzi się akcje ratownicze oraz udziela wsparcia właścicielom (administratorom) obiektów zabytkowych oraz podmiotom ratowniczym.

D. Zabezpieczenie

Zabezpieczenie i dokumentowanie obejmuje:

1. Zabezpieczenie zabytków przed dalszą destrukcją po ustąpieniu bezpośredniego zagrożenia.
2. Dokumentowanie zdarzeń, strat i podjętych działań,
3. Informowanie właściwych organów administracji publicznej, w szczególności wojewódzkiego konserwatora zabytków oraz organów założycielskich o stratach, podjętych działaniach i ewentualnych potrzebach pomocy.

E. Ochrona zabytków ruchomych

Ochrona zabytków ruchomych polega na podjęciu, w zależności od sytuacji i posiadanych możliwości, następujących czynności:

- a) zabezpieczenia ich przed zniszczeniem lub uszkodzeniem, w miejscu stałego przechowywania, oraz na zorganizowaniu stałego dozoru,
- b) przemieszczenia do innych, przygotowanych pomieszczeń jednostki organizacyjnej,
- c) rozśrodkowania zabytków do innych wytypowanych i przygotowanych obiektów w tej samej miejscowości,
- d) ewakuacji do uprzednio wyznaczonych przygotowanych obiektów poza miejscowością ich stałego przechowywania, jeżeli nie ma możliwości ich właściwego zabezpieczenia na miejscu lub w tej samej miejscowości, oraz zapewnienia stałego dozoru,
- e) ewakuacji najcenniejszych zabytków za granicę w przypadku konfliktu zbrojnego,
- f) przyjmowania, na wniosek właściciela lub posiadacza, cennych zabytków na czasowe przechowywanie przez publiczne jednostki organizacyjne kultury.

CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW I ROZMIESZCZENIE ZABYTKÓW ORAZ STOPNIA ICH SPODZIEWANEGO ZAGROŻENIA

Gmina Sadki leży w środkowo-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, granicząc od północnego zachodu z województwem Wielkopolskim (gminy Wyrzysk i Łobżenica), od północy z gminą Mroczka, od wschodu z gminą Nakło, a od południa wspólną granicę z gminą Kcynia stanowi rzeka Noteć.

W Samostrzelu, Anielinach i Jadwiżynie znajdują się stacje kolejowe położone przy jednej z najstarszych linii kolejowych w Polsce, zbudowanej w czasach zaboru pruskiego w XIX wieku z Berlina do Bydgoszczy.

Gmina Sadki posiada dużą wartość kulturową, jako zespół ukształtowany na zasadach ciągłości kulturowej, w oparciu o zachowany średniowieczny układ lokacyjny, wypełniony obiektami zabytkowymi i zespołami z różnych okresów historycznych. Zasoby kulturowe podnoszą atrakcyjność gminy. Ponadto zbiór kulturowy znajdujący się na terenie Gminy Sadki, jest również istotny dla rozwoju społeczno-gospodarczego, zwłaszcza w kontekście położenia na terenach o wysokich walorach krajobrazu przyrodniczego i kulturowego.

Podstawowymi narzędziami prawnej ochrony zabytków, wynikającymi z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, są:

- rejestr zabytków,
- utworzenie parku kulturowego,
- uznanie zabytku za pomnik historii,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Stan zabytków gminy Sadki według danych Kujawsko – Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – oddział w Bydgoszczy

- Zabytki ruchome: 74 w ewidencji,
- Zabytki nieruchome: 143 w ewidencji,
- Zabytki archeologiczne w ewidencji: 447 (niektóre stanowiska mogą już nie istnieć).

**WYKAZ OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH NIERUCHOMYCH
WPISANYCH INDYWIDUALNIE DO REJESTRU ZABYTKÓW**

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Fotografia	Data wpisu	Nr rej. zab.
1.	BRONIEWO	Założenie dworsko - parkowe <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dwór ▪ Park 		10.06.1987 r.	A/1157
2.	DĘBOWO	Założenie dworsko - parkowe <ul style="list-style-type: none"> ▪ Park ▪ Stajnia ▪ Stodoła ▪ Wolarnia ▪ Chlewnia ▪ Obora ▪ Wieża ciśnień ▪ Wozownia, ob. Magazyn ▪ Dom mieszkalny 		15.06.1987 r.	A/1408
3.	SADKI	Kościół Parafialny p.w. Św. Wojciecha		14.03.1933 r.	A/807

PLAN OCHRONY ZABYTKÓW NA WYPADEK KONFLIKTU ZBROJNEGO I SYTUACJI KRYZYSOWYCH DLA GMINY SADKI

4.	SADKI	Cmentarz rzymsko - katolicki parafii pw. Św. Wojciecha - cmentarz parafialny		07.03.1989 r.	A/1138
5.	SADKI	Kaplica Grobowa rodziny Robowskich z ok. 1915 r. na cmentarzu parafialnym		26.05.2017 r.	A/1723
6.	SADKI	A. Nagrobek Floriana Kmieciaka. B. Nagrobek ks. Stanisława Lemieża. C. Nagrobek Małgorzaty Szulc.		21.11.2016 r.	B/379/1-3
7.	SADKI	Postument z krzyżem nagrobka Katarzyny z Lemieźów Krotofil.		12.04.2017 r.	B/386
8.	SAMOSTRZEL	Założenie pałacowo - parkowe <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pałac ▪ Park 		21.07.1970 r.	A/884

WYKAZ ZABYTKÓW RUCHOMYCH

WPISANYCH INDYWIDUALNIE DO REJESTRU ZABYTKÓW*

LP.	OBIEKT	OPIS
1.	<i>Ołtarz główny</i>	- po 1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, ołtarz typu architektonicznego, z sarkofagową mensą, płaskorzeźbionym antependium zdobionym ornamentem rocaillowym; na osi mensy tron na monstrancję z paludamentem i koroną; jednokondygnacyjne retabulum, w części środkowej płaska wnęka zamknięta łukiem wklęsło-wypukłym w której obraz św. Wojciech adorujący Matkę Bożą z Dzieciątkiem; partie boczne z ustawionymi po linii diagonalnej kolumnami i półkolumnami (po dwie z każdej strony) o kapitelach pseudokorynckich, posadowione na wysokich dwustopniowych cokołach zdobionych płycinami i ornamentem rocaillowym; od strony zewnętrznej pełnoplastyczne figury św. Stanisława Biskupa (po lewej) i Wojciecha, Biskupa (po prawej), wsparte na wolutowych konsolach; na kolumnach szerokie, profilowane belkowanie; na belkowaniu, ponad kolumnami, pełnoplastyczne figury połączonych aniołów, wsparte na łukach gzymsu; na belkowaniu, ponad obrazem, pełnoplastyczne figury w pozycjach półkłęzących; w partii zwieńczenia chrystogram IHS otoczony wiązkami prostych promieni; wokół główki anielskie na skrzydłach wśród obłoków; powyżej ażurowa konstrukcja z udrapowaną materią; materiał i technika: drewno, snycerka, polichromie, złocenie; wymiary: 910x5 80 x 150 cm
2.	<i>Obraz św. Wojciech adorujący Matkę Bożą z Dzieciątkiem</i>	1881 r., neobarok, autor: T. Szpetkowski, Poznań, umieszczony w ołtarzu głównym, w środkowej partii retabulum; materiał i technika: olej, płótno; wymiary: 385 x 190 cm
3.	<i>Rzeźba św. Stanisław Biskup</i>	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, ; Chełmno, umieszczona w retabulum ołtarza głównego w partii środkowej, po lewej stronie, na tle pary kolumn; materiał i technika: drewno, polichromia; wymiary: 200 x 64 x 40 cm, podstawa- 30 x 33 cm
4.	<i>Rzeźba św. Wojciech Biskup</i>	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno; umieszczona w retabulum ołtarza głównego w partii środkowej, po prawej stronie, na tle pary kolumn; materiał i technika: drewno, polichromia; wymiary: 200 x 60 x 40 cm, podstawa - 29 x 32 cm
5.	<i>Rzeźba Anioł</i>	- 1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno;

		dwie figury aniołów umieszczone w partii zwieńczenia ołtarza głównego, po obu stronach płaskorzeźbionej tablicy z chrystogramem IHS; materiał i technika: drewno, polichromia, złocenie; wymiary: dł. ok. 120 cm, szt.: 2
6.	Rzeźba Putto	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno; dwie figury putt umieszczone w partii zwieńczenia ołtarza głównego, po obu stronach płaskorzeźbionej tablicy z 2 chrystogramem IHS; materiał i technika: drewno, polichromia, złocenie; wymiary: wys. 65 cm, szt.: 2
7.	Ołtarz boczny lewy p.w. Najświętszej Panny Marii Niepokalanie Poczętej	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno; ołtarz typu architektonicznego, z sarkofagową mensą, płaskorzeźbionym antependium zdobionym ornamentem rocaillowym; na osi mensy czworoboczne tabernakulum z wypukłą ścianką frontową, zdobioną reliefowym motywem - kielich z hostią; jednokondygnacyjne retabulum, w części środkowej płaska wnęka zamknięta łukiem wklęsło-wypukłym, w której obraz Najświętszej Panny Marii Niepokalanie Poczętej; partie boczne z ustawionymi po linii diagonalnej kolumnami i półkolumnami (po dwie z każdej strony) o kapitelach pseudokorynckich, posadowione na wysokich dwustopniowych cokołach zdobionych płycinami i ornamentem rocaillowym; od strony zewnętrznej pełnoplastyczne figury św. Jana (po lewej) i św. Judy Tadeusza (po prawej), wsparte na wolutowych konsolach; część środkową retabulum flankują ażurowe uszaki z główkami anielskimi; na kolumnach szerokie, profilowane belkowanie; na belkowaniu, ponad kolumnami, pełnoplastyczne figury aniołów; w partii zwieńczenia płaskorzeźbiona scena - Komunia św. Pustelnika; powyżej ażurowa, dekoracyjna rama z półpostacią anioła; materiał i technika: drewno, snycerka, polichromie, złocenie; wymiary: 660 x 320 x 94 cm
8.	Obraz Najświętsza Panna Maria Niepokalanie Poczęta	1742 r., rokoko, autor: malarz Heflik z Poznania, sukienka - złotnik toruński, umieszczony w ołtarzu bocznym lewym, w środkowej partii retabulum; materiał i technika: olej, deska; sukienka - srebrna, trybowana, częściowo złożona; wymiary: 117 x 72 cm
9.	Rzeźba św. Jan Ewangelista	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, umieszczona w retabulum ołtarza bocznego lewego po lewej stronie, po zewnętrznej linii kolumn, na tle uszaka; materiał i technika: drewno, polichromia; wymiary: 160 x 54 x 38 cm, podstawa - 25 x 20 cm
10.	Rzeźba św. Juda Tadeusz -	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, umieszczona w retabulum ołtarza bocznego lewego po prawej stronie, po zewnętrznej linii kolumn, na tle

		uszaka; materiał i technika: drewno, polichromia; wymiary: 158 x 50 x 31cm
11.	Rzeźba Anioł	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, dwie figury ' aniołów umieszczone w partii zwieńczenia ołtarza bocznego lewego, po obu stronach płaskorzeźbionej sceny - Komunii św. Pustelnika; materiał i technika: drewno, polichromia, złocenia; wymiary: wys. ok. 100 cm, szt: 2
12.	Płaskorzeźba ze sceną Komunii św. Pustelnika	1758-1767 r., rokoko, - autor: Efraim Gerlach, Chełmno, umieszczona w zwieńczeniu ołtarza bocznego lewego;
13.	Ołtarz boczny prawy p.w. św. Jana Nepomucena	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, ołtarz typu architektonicznego, z sarkofagową mensą, płaskorzeźbionym antependium zdobionym ornamentem rocaillowym; bliźniaczy ołtarz do ołtarza prawego p.w. Najświętszej Panny Marii Niepokalanie Poczętej; w polu środkowym wnętrza obraz św. Jan Nepomucen, flankowany ustawionymi na wysokim cokole, w skrajnych osiach pełnoplastycznymi figurami św. Walentego (po lewej) i św. Szczepana (po prawej); w partii zwieńczenia płaskorzeźbiona scena - św. Wawrzyniec; materiał i technika: drewno, snycerka, polichromie, złocenie; wymiary: 660 x 280 x 140 cm
14.	Obraz św. Jan Nepomucen -	2. poł. XVIII w., rokoko, autor: warsztat nieznany, umieszczony w ołtarzu bocznym prawym, w środkowej partii retabulum; materiał i technika: olej, płótno; wymiary: 110 x 72 cm
15.	Rzeźba św. Walenty	- 1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, 5 umieszczona w retabulum ołtarza bocznego prawego po lewej stronie, po zewnętrznej linii kolumn, na tle uszaka; materiał i technika: drewno, polichromia, złocenie; wymiary: 120 x 46 x 44 cm, podstawa - 24 x 21 cm
16.	Rzeźba św. Szczepan	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, umieszczona w retabulum ołtarza bocznego prawego po prawej stronie, po zewnętrznej linii kolumn, na tle uszaka; materiał i technika: drewno, polichromia; wymiary: 122 x 50 x 28 cm, podstawa - 22 x 24 cm
17.	Rzeźba Anioł	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, dwie figury aniołów umieszczone w partii zwieńczenia ołtarza bocznego prawego, po obu stronach płaskorzeźbionej sceny z wizerunkiem św. Wawrzyńca; materiał i technika: drewno, polichromia, złocenia; wymiary: wys. 92 cm, szt.: 2
18.	Rzeźba św. Wawrzyniec	- 1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, umieszczona w zwieńczeniu ołtarza bocznego prawego; materiał i technika: drewno, snycerka, polichromia, złocenie; wymiary: 132 x 92 cm
19.	Ołtarz w kaplicy	1760 r., rokoko, autor: Gotfryd Oberreich, Chojnice, oraz

	p.w. św. Krzyża	Efraim Gerlach, Chełmno (wyk.), ołtarz architektoniczny, z sarkofagową mensą, której frontową ściankę zdo stylizowany, symetryczny ornament roślinny; w środkowej części retabulum, płaska wnęka zamknięta łukiem wklęsło-wypukłym w której krucyfiks z figurą Ukrzyżowanego Chrystusa; po bokach po trzy pełnoplastyczne kolumny o kapitelach pseudokorynckich, posadowione na wysokich dwustopniowych cokołach zdobionych płycinami z ornamentem rocaillowym; na kolumnach szerokie, profilowane belkowanie; na belkowaniu, ponad kolumnami, pełnoplastyczne figury putt; krawędź zwieńczenia o profilu wklęsło wypukłym, zamknięte łukiem koszowym; w partii zwieńczenia serce z koroną cierniową w otoczeniu glorii z wiązek prostych promieni, między którymi dwie główki anielskie na skrzydłach; materiał i technika: kamień, drewno, snycerka, polichromie, złocenie; wymiary: 605 x 420 x 106 cm
20.	Rzeźba krucyfiks	2. pół. XVII w., barok, autor: nieznan; umieszczony we wnęce w 1 środkowej części retabulum ołtarza w kaplicy p.w. św. Krzyża; materiał i technika: drewno, polichromia; wymiary: 230 x 176 x 42 cm
21.	Rzeźba Putto	1758-1767 r., rokoko, autor: Gotfryd Oberreich Chojnice (proj.), Efraim Gerlach, Chełmno (wyk.), dwie figury umieszczone w partii zwieńczenia ołtarza w kaplicy p.w. św. Krzyża, po obu jego stronach; materiał i technika: drewno, polichromia, złocenia; wymiary: wys. 70 cm, szt. 2
22.	Ambona	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno; ambona przyścienna, typu koszowego, ze schodami, z rozbudowanymi zapieckiem i baldachimem; ustawiona przy łuku tęczowym, przy północnej ścianie prezbiterium; kosz ambony czworoboczny z szerokim, profilowanym parapetem, u dołu przybierający formę baniastą; schody kosza osłonięte barierą; kosz i balustrada wypełnione płycinami z dekoracją rocaillową; zapiecek wysoki w formie tablicy, której ściankę wypełnia płaskorzeźbiona figura Chrystusa Salvatora w szerokim rocaillowym obramieniu, flankowanym paludamentem; w górnej partii zapiecka po obu stronach, pełnoplastyczne figury aniołów; baldachim ambony ośmioboczny, wzbogacony materia z lambrekinami; w partii zwieńczenia pełnoplastyczne figury Personifikacji kontynentów; powyżej figura pełnoplastyczna przedstawiająca anioła siedzącego na globie kosmosu; w podniebieniu baldachimu Gołębica Ducha Świętego; materiał i technika: drewno, snycerka, polichromia, złocenia; wymiary: 600 x 190 x 180 cm
23.	Płaskorzeźba	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno,

	<i>Chrystus Salvator</i>	płaskorzeźba z figurą Chrystusa umieszczona na zapiecku ambony, usytuowana na wolutowej konsoli, zdobionej motywem rozłożonych liści; materiał i technika: drewno, snycerka, polichromia, złocenie; wymiary: rzeźba- 96 x 37 x 16 cm; zapiecek- 145 x 87 cm
24.	<i>Rzeźba Anioł</i>	- 1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, dwie figury aniołów umieszczone pod baldachimem ambony, po zewnętrznych stronach zapiecka; materiał i technika: drewno, polichromia, złocenie; wymiary: 80 x 70 x 50 cm, szt.: 2
25.	<i>Rzeźba Personifikacja Kontynentów -</i>	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, cztery figury uosabiające Personifikacje kontynentów (Europa, Azja, Afryka i Ameryka) umieszczone na baldachimie ambony, ustawione na wolutowe zwiniętych gzymsach; materiał i technika: drewno, snycerka, polichromia; wymiary: wys. 70 cm, szt: 4
26.	<i>Rzeźba Anioł siedzący na globie kosmosu</i>	- 1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno; umieszczona w zwieńczeniu baldachimu ambony; materiał i technika: drewno, snycerka, polichromia, złocenie; wymiary: wys. 96 cm
27.	<i>Chrzcielnica</i>	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, chrzcielnica typu kielichowego, przyścienna, z rozbudowanymi zapieckiem i baldachimem; ustawiona przy łuku tęczowym od strony południowej; chrzcielnica o sześciobocznym przekroju - czaszy z pokrywą, trzonu i podstawy; czasza wybrzuszona ze ściankami zdobionymi ornamentem rocailowym; trzon zdobiony wolutami połączonymi z liśćmi akantu i lambrekinami; zapiecek chrzcielnicy wysoki w formie płaskiej tablicy, którą wypełnia płaskorzeźbiona scena „Chrztu w Jordanie” otoczona szerokim obramieniem, flankowana paludamentem; w górnej partii zapiecka, po obu jego stronach, pełnoplastyczne figury aniołów; baldachim ośmioboczny, u podstawy zdobiony szerokim, profilowanym belkowaniem, wzbogaconym ułożoną materią z lambrekinami; w zwieńczeniu pełnoplastyczne figury aniołów oraz Personifikacje kontynentu; powyżej pełnoplastyczna figura „Anioł siedzący na globie kosmosu”; w podniebieniu pełnoplastyczna sylweta Gołębiczy Ducha Świętego w wiążkach prostych promieni; materiał i technika: drewno, snycerka, polichromia, złocenie; wymiary: chrzcielnica - wys. 184 cm, czaszy 68 cm, podstawy 50 cm, zapiecek: 600 x 190 cm
28.	<i>Płaskorzeźba ze sceną Chrztu w Jordanie</i>	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, płaskorzeźba ze sceną Chrztu w Jordanie umieszczona na zapiecku chrzcielnicy; w dolnej partii, obejmującej około połowę pola sylwetka Chrystusa i św. Jana Chrzciela, zwrócone ku sobie; po lewej postać Chrystusa, pochylona, ręce skrzyżowane na piersiach; po prawej

		sylwetka Jana Chrzciciela w ujęciu en trois quarts w lewo z rękoma wzniesionymi nad głową Jezusa, w prawej dłoni naczynie na wodę, złoczone; w górnej partii sylwetka Boga Ojca wyłaniająca się zza skłębionych obłoków z dwiema główkami anielskimi na skrzydłach; materiał i technika: drewno, snycerka, polichromia, złocenie; wymiary: 200 x 90 cm
29.	Rzeźba Anioł	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, dwie figury aniołów umieszczone pod baldachimem chrzcielnicy, po zewnętrznych stronach zapiecka; materiał i technika: drewno, polichromia, złocenie; wymiary: 90 x 50 x 30 cm, szt.: 2
30.	Rzeźba Anioł	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, cztery figury aniołów umieszczone na baldachimie chrzcielnicy; sylwetki ustawione na wolutowe zawiniętych gzymsach; materiał i technika: drewno, polichromia, złocenie; wymiary: wys. 90 cm, szt.: 4
31.	Rzeźba Anioł siedzący na globie kosmosu	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno; umieszczona na zwieńczeniu baldachimu chrzcielnicy; pełnoplastyczna sylwetka usadowiona bezpośrednio na kuli; materiał i technika: drewno, snycerka, polichromia, złocenie; wymiary: wys. 105 cm
32.	Prospekt organowy wraz z instrumentem	1765 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, instrument: firma Bracia Walter z Guhrau, 1889 r., prospekt organowy ustawiony samodzielnie na chórze, cofnięty od balustrady balkonu; fasada prospektu architektoniczna, dwukondygnacyjna, dolna partia fasady siedmioosiowa, płaska, podzielona na siedem części, w każdej po dwie płytciny o kształcie prostokąta w układzie wertykalnym, górna partia elewacji wyższa, pięcioosiowa; część środkowa najwyższa, trójdzielna, na osi wysunięta do przodu wieżyczka piszczalkowa, w zwieńczeniu na osi figura pełnoplastyczna króla Dawida; po bokach niższe płaskie wieżyczki od góry zamknięte łukiem wklęsło-wypukłym, w zwieńczeniu figury muzykujących aniołów; po obu stronach partii środkowej niższe, płaskie wieżyczki piszczalkowe, przedzielone pilastrem, zamknięte gierowanym belkowaniem; zewnętrzne wieżyczki, wyższe, występujące do przodu, na wielobocznym belkowaniu figury muzykujących aniołków; wieżyczka środkowa i skrajne na wielobocznych konsolkach, z podobnymi gzymsami; wieżyczki w górnej części przekryte dekoracją rocaillową; górną partię fasady flankują ażurowe uszaki z motywem rocaillowym i kratką regencyjną. Instrument dwunastogłosowy, o trakturze mechanicznej i wiatrownicy stożkowej, napęd miechów nożny i elektryczny; na stole gry plakietka firmowa: „No 191. Gebriider Walter Guhrau”; materiał i technika: drewno,

		snycerka, polichromia, złocenia, wymiary prospektu: 600 x 420 x 210 cm, wymiary instrumentu: 270x125 cm
33.	Rzeźba Muzykujące Anioły	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, cztery figury aniołów umieszczone na zwieńczeniu prospektu organowego; materiał i technika: drewno, polichromia, złocenie; wymiary: wys. 77 cm, szt. : 4
34.	Rzeźba Król Dawid	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, umieszczona w zwieńczeniu prospektu organowego, na osi; materiał i technika: drewno, polichromia; wymiary: 80 x 46 cm
35.	Zespół rzeźb usytuowanych na belce tęczowe	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, belka tęczowa z Grupą Ukrzyżowania i aniołami rozpięta w łuku tęczowym; belka w formie zbliżonej do łuku wklęsło-wypukłego; Grupa Ukrzyżowania na osi belki; pośrodku drewniany krzyż, na którym rozpięte ciało Chrystusa; po obu stronach krzyża figury Matki Bożej (po lewej) i św. Jana Ewangelisty (po prawej) ustawione na zdwojonych cokółkach; na krańcach belki figury aniołów z Anna Christi; materiał i technika: drewno, snycerka, polichromia, złocenie; wymiary: 300 x 645 x 40 cm
36.	Rzeźba Chrystus Ukrzyżowany -	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, figura umieszczona na osi belki tęczowej; materiał i technika: drewno, polichromia, złocenia; wymiary: 150 x 105 cm
37.	Rzeźba Matka Boża Bolesna	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, figura umieszczona na belce tęczowej, po lewej stronie Ukrzyżowanego Chrystusa, wsparta na dwudzielnym, kwadratowym cokole; materiał i technika: drewno, polichromia; wymiary: wys. 100 cm
38.	Rzeźba św. Jan Ewangelista	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, figura umieszczona na belce tęczowej, po prawej stronie Ukrzyżowanego Chrystusa, wsparta na dwudzielnym, kwadratowym cokole; materiał i technika: drewno, polichromia; wymiary: wys. 100 cm
39.	Rzeźba Anioł z Arma Christi	- 1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, figura anioła z narzędziami męki umieszczona na belce tęczowej, po lewej ; stronie Grupy Ukrzyżowania; materiał i technika: drewno, polichromia, złocenie; wymiary: wys. 75 cm, szt.: 2
40.	Konfesjonał	poł. XVIII w., barok, autor/warsztat nieznane, umieszczony na ścianie pn. : nawy; konfesjonał o rozbudowanej formie architektonicznej, typu zamkniętego, zdobiony bogatą dekoracją ornamentalną; partia środkowa wysunięta nieco ku przodowi, obudowana ze wszystkich stron, z niskimi drzwiczkami w dolnej części, zdobionymi motywem rocailowym oraz tablicami Dziesięciu Przykazań; drzwiczki flankowano listwami z ornamentem roślinnym; powyżej otwór flankowany szerokimi listwami, zdobionymi

		lambrekinami i wolutowe zwiniętymi liśćmi akantu; od strony frontowej konfesjonał zamknięty łukiem wklęsło-wypukłym; części boczne dla wiernych z kłęcznikami, obudowane od frontu i od tyłu ściankami o linii wklęsło-wypukłej; ścianki w dolnych partiach pełne z reliefową dekoracją rocaillową; w górnych - ażurowe, wypełnione kratą z kwiatami z nałożoną dekoracją stylizowanego liścia akantu; konfesjonał na szerokim, profilowanym cokole; materiał i technika: drewno, snycerka, politura, wymiary: 224 x 188 x 110 cm
41.	Balustrada	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, balustrada o rozbudowanej formie architektonicznej i dekoracji ornamentalnej, oddziela przestrzeń prezbiterium od nawy kościoła; balustrada o linii wklęsło-wypukłej, złożona z ośmiu analogicznych pól w formie prostokąta leżącego, oddzielonych szerokim słupkiem z prostokątną płyciłą; w każdym z pól profilowana wnęka, w której ażurowa dekoracja -kratka regencyjna w układzie romboidalnym, zdobiona na zewnątrz szerokim obramieniem ze złożonych, reliefowych motywów rocaillowych; pośrodku kratka podzielona analogicznym ornamentem; dwa pola środkowe, wysunięte do przodu, stanowią drzwiczki; gzyms i parapet balustrady szerokie, profilowane; materiał i technika: drewno, snycerka, polichromia, złocenie, wymiary: 77 x 920 x 20 - 40 cm
42.	Tron dla celebransa	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, tron złożony z tapicerowanego fotela, połączonego z wysokim zapiekiem zwieńczonym koroną podtrzymywaną przez dwa pełnoplastyczne rzeźby putt; stanowi komplet z dwoma taboretami i kłęcznikiem; materiał i technika: drewno, snycerka, polichromia, złocenie, wymiary: fotel 142 x 86 x 64 cm, zapiecek 273 x 113 x 8 cm
43.	Taboret	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno; materiał i technika: drewno, snycerka, polichromia, złocenie, wymiary: 50 x 53,5 x 53,5 cm, szt.: 2
44.	Kłęcznik	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, materiał i technika: drewno, snycerka, polichromia, złocenie, wymiary: 85 x 55 x 50 cm
45.	Rzeźba św. Wojciech Biskup	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, figura umieszczona w portalu do zakrystii, po lewej stronie; materiał i technika: drewno, polichromia; wymiary: 88 x 50 x 30 cm, podstawa 16x16 cm
46.	Rzeźba św. Stanisław Biskup	1758-1767 r., rokoko, autor: Efraim Gerlach, Chełmno, umieszczona w portalu do zakrystii, po prawej stronie; materiał i technika: drewno, polichromia; wymiary: 82 x 40 x 21 cm, podstawa 18 x 13,5 cm
47.	Feretrone	1758-1767 r., rokoko, autor/warsztat nieznan; feretrone

		z dwustronnym obrazem, w bogatej reliefowej ramie zwieńczonej krzyżem, wspartej na niskiej, czworobocznej podstawie; obraz - Najświętsza Panna Maria Niepokalanie Poczęta -Matka Boża ukazana w pozycji stojącej, w zwrocie en trois quarts; w lewej dłoni trzyma gałązkę białych lilii; obraz - św. Anna Samotrzeć - postać Marii, ze schyloną głową, trzymająca białą draperię; na prawo postać św. Anny, w pozycji siedzącej, trzymającej nagie Dzieciątko Jezus; materiał i technika: obramienie - drewno, snycerka, polichromia, złocenie; obrazy - olej, płótno na desce; wymiary: 165 x 113 x 26 cm
48.	<i>Płyta nagrobna Pawła Samostrzelskiego</i>	ok. 1560-1580 r., renesans, autor nieznany, płyta nagrobna właściciela dóbr samostrzelskich, fundatora pierwszego, drewnianego kościoła w Sadkach, zbudowanego w 1547 r., płyta o kształcie prostokąta stojącego, wmurowana w ścianę prezbiterium od strony wschodniej; materiał i technika: wapień, kamieniarka; wymiary: 215 x 139 cm
49.	<i>Epitafium Wojciecha z Bnińskiego</i>	zm. w 1755 r.- po 1755 r., barok, autor nieznany; płyta o kształcie stojącego prostokąta z inskrypcją, wmurowana w ścianę prezbiterium od strony wschodniej; materiał i technika: wapień, kamieniarka; wymiary: 177 x 115 cm
50.	<i>Epitafium Konstantego Bnińskiego</i>	zm. w 1810 r.- po 1810 r. klasycyzm, autor nieznany, płyta o kształcie prostokąta leżącego z inskrypcją, wmurowana w północną ścianę kościoła, nad wejściem do zakrystii; materiał i technika: czarny marmur, kamieniarka; wymiary: 24 x 36 cm
51.	<i>Epitafium Jadwigi Anny Bnińskiej</i>	zm. 1837 r. - po 1837 r. klasycyzm, autor nieznany; i tablica o kształcie wydłużonego prostokąta leżącego z inskrypcją, wmurowana w południową ścianę kościoła, w partii pod chórem; materiał i technika: czarny marmur, kamieniarka; obramienie - zaprawa i polichromia; wymiary: 42 x 106 cm
52.	<i>Epitafium Witolda Władysława Bnińskiego</i>	zm. 1839 r. - po 1839 r. klasycyzm, autor nieznany; tablica o kształcie wydłużonego prostokąta leżącego z inskrypcją, wmurowana / w południową ścianę kościoła, w partii pod chórem; materiał i technika: czarny marmur, kamieniarka; obramienie - zaprawa i polichromia; wymiary: 38 x 104,5 cm
53.	<i>Epitafium Marianny Anieli z Gąsiorowskich Bnińskiej</i>	zm. 1840 r. - po 1840 r., klasycyzm, autor nieznany; tablica o kształcie wydłużonego prostokąta leżącego z inskrypcją, wmurowana w południową ścianę kościoła pod chórem; materiał i technika: czarny marmur, kamieniarka; obramienie - zaprawa i polichromia; wymiary: 41 x 106 cm
54.	<i>Epitafium Józefa Januarego Bnińskiego</i>	zm. 1846 r. - po 1846 r., k klasycyzm, autor: C. Stovelandt, Berlin; tablica o kształcie prostokąta stojącego z inskrypcją, wmurowana w północną ścianę kościoła, nad portalem zakrystii; materiał i technika:

		czarny marmur, kamieniarka; wymiary: 96 x 77 cm
55.	<i>Epitafium Ignacego Bnińskiego</i>	formy historyzujące, autor b nieznany; tablica o kształcie zm. 1893 r., - po 1893 r wydłużonego prostokąta leżącego z inskrypcją, wmurowana w ścianę tęczową od strony północnej; materiał i technika: czarny marmur, kamieniarka; wymiary: 56 x 112 cm
56.	<i>Epitafium Katarzyny z Taczanowskich Bnińskiej</i>	zm. 1894 r., - po 1894 r. formy historyzujące, autor nieznany; tablica o kształcie wydłużonego prostokąta leżącego, wmurowana w ścianę tęczową od strony południowej z inskrypcją; materiał i technika: czarny marmur, kamieniarka; wymiary: 55 x 110 cm
57.	<i>Epitafium Emilii z Łąckich Bnińskiej</i>	zm. 1907 r., - po 1907 formy historyzujące, autor nieznany; tablica o kształcie wydłużonego prostokąta leżącego z inskrypcją, wmurowana w ścianę tęczową od strony północnej; materiał i technika: czarny marmur, kamieniarka; wymiary: 55 x 111 cm
58.	<i>Epitafium Wojciecha Bolesława Bnińskiego</i>	zm. 1912 r. - po 1912 po 1912 r., formy historyzujące, autor nieznany; tablica o kształcie wydłużonego prostokąta leżącego z inskrypcją, wmurowana w ścianę tęczową od strony południowej; materiał i technika: czarny marmur, kamieniarka; wymiary: 54 x 110 cm
59.	<i>Epitafium Leona Gąsiorowskiego i Marianny z Borysławskich</i>	po 1818 r., klasycyzm, g r- autor nieznany; płyta o kształcie prostokąta leżącego z inskrypcją, wmurowana w południową ścianę kościoła, w partii pod chórem; materiał i technika: czarny marmur, kamieniarka; obramienie - zaprawa i polichromia; wymiary: 53 x 70 cm
60.	<i>Epitafium Julianny ze Szczepańskich Szyperskiej</i>	zm. 1823 r. -po 1823 r., klasycyzm, autor nieznany; tablica o kształcie prostokąta stojącego z inskrypcją, wmurowana w zewnętrzną, południową ścianę kościoła; materiał i technika: piaskowiec, kamieniarka; wymiary: 62 x 50 cm
61.	<i>Epitafium Weroniki z Łąckich Dąbrowskiej</i>	zm. 1897 r., - po 1897 r., formy historyzujące, autor nieznany; tablica o kształcie wydłużonego prostokąta leżącego z inskrypcją, wmurowana w ścianę tęczową od strony północnej; materiał i technika: czarny marmur, kamieniarka; wymiary: 55 x 111 cm
62.	<i>Krucyfiks ołtarzowy</i>	pół. XVIII w., rokoko, autor nieznany; materiał i technika: drewno, - snycerka, stop metalu, repusowanie; wymiary: 75x37x13cm
63.	<i>Krucyfiks ołtarzowy</i>	neorokoko, autor nieznany; materiał i technika: drewno, snycerka, polichromia, figura - odlew metalowy; wymiary: 39,5 x 24 x 9 cm
64.	<i>Monstrancja</i>	k. XIX w., neobarok, autor nieznany; monstrancja z promienistą glorią zbliżoną do owalu; w centrum owalne reservaculum ujęte na zewnątrz wiązkami krótszych promieni, na których ażurowa dekoracja z trójliści; pomiędzy kręgami wiązek (o barwie złotej), dekoracja z kłosów i form stożkowych (o barwie srebrnej); w dolnej

		partii plakieta z wyobrażeniem Gołębiczy Ducha Świętego; po bokach pełnoplastyczne figury klęczących aniołów; w zwieńczeniu pełnoplastyczna postać Boga Ojca siedzącego na obłokach; nad nim niewielki krzyż o trój Ustnych zakończeniach ramion; gloria rewersu bez dekoracji; trzon monstrancji dość wysoki, rozbudowany; pod glorią forma kielichowa, utworzona z czterech liści akantu; poniżej spłaszczony nodus z dekoracją roślinną; poniżej spłaszczona kula; tuleja niska, rozszerzająca się ku dołowi, przechodząca w kolistą, profilowaną stopę; płaszcz stopy z czterema owalnymi plaketkami reliefowymi z półpostaciowymi wizerunkami czterech Ewangelistów (w barwie srebrnej); w dolnej partii stylizowany ornament roślinny oraz kamienie w kolorze błękitnym i czerwonym; materiał i technika: stop metalu, złocenie; wymiary: wys. 67 cm, stopa - 25 x 19,8 cm, gloria-35 x 32 cm
65.	<i>Pacyfikał</i>	poł. XIX w., klasycyzm, autor nieznany; materiał i technika: srebro, stop i metalu, złocenie; wymiary: wys. 34,5 cm, 0 14,5 cm
66.	<i>Puszka</i>	- XVIII w., barok, autor nieznany; materiał i technika: stop metalu, złocenie; wymiary: wys. 31 cm, 0 13,5 cm
67.	<i>Lichtarz</i>	pocz. XX w., neobarok, autor nieznany; materiał i technika: mosiądz, odlew; wymiary: wys. 60 cm; podstawa- 10 x 15 cm, szt.; 4
68.	<i>Krucyfiks procesyjny</i>	- I. pół. XVIII w., późny barok, autor nieznany; materiał i technika: drewno, polichromia; wymiary: 72 x 61 x 13 cm
69.	<i>Krucyfiks</i>	pół. XVIII w., rokoko, autor nieznany; materiał i technika: drewno, polichromia; wymiary: figura -55 x 43,5 x 10 cm; krzyż - 110 x 60 cm
70.	<i>Sukienka z obrazu - Najświętsza Panna Maria Niepokalanie Poczęta</i>	- 1742 r. barok, autor nieznany; na obrazie umieszczonym w ołtarzu bocznym lewym; sukienka i płaszcz Matki Bożej, nimb z dwunastoma gwiazdami wokół jej głowy, sierp księżycy pod stopami; zdobione akantem; materiał i technika:- srebro, trybowanie, częściowo złoczone.

*zabytki ruchome stanowią wyposażenie i wystrój obiektów sakralnych.

**WYKAZ POZOSTAŁYCH OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH NIERUCHOMYCH
W EWIDENCJI ZABYTKÓW**

Lp.	MIEJSCOWOŚĆ	ULICA	NR	OBIEKT	DATOWANIE
1.	Anieliny			Układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)	
2.	Anieliny		66	Dom	
3.	Anieliny		57	Dom	
4.	Anieliny		65	Dom	
5.	Anieliny		38	Dom	
6.	Anieliny		42	Dom	
7.	Anieliny		45	Dom	
8.	Anieliny			Cmentarz ewangelicki	
9.	Bnin			Układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)	
10.	Bnin		34	Dom	
11.	Bnin		14	Dom	
12.	Bnin		2	Szkoła, dom	
13.	Bnin			Cmentarz ewangelicki	
14.	Broniewo			Układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)	
15.	Dębionek			Układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)	
16.	Dębionek		31	Szkoła, dom	XIX/XX w.
17.	Dębionek		9	Dom	1900 r.
18.	Dębionek		1	Dom	1931 r.
19.	Dębionek		18	Dom	XIX w.
20.	Dębionek		19	Dom	pocz. XX w.
21.	Dębionek		20	Dom	poł. XIX w.
22.	Dębionek		20	Budynek gospodarczy	
23.	Dębionek		30	Dom	pocz. XX w.
24.	Dębionek			Cmentarz ewangelicki	
25.	Dębowo			Zespół folwarczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)	
26.	Dębowo	Bohaterów	10	Kościół p.w. Sw. Michała Archanioła	1935 r.
27.	Dębowo	Bohaterów	10	Ogrodzenie w zespole kościoła	l. 30 – te XX w.
28.	Dębowo	Bohaterów	17	D. szkoła, ob. dom	
29.	Dębowo	Śmielińska	12/14	Kapliczka	
30.	Dębowo	Śmielińska	12	Dom	
31.	Dębowo			Stajnia obecnie	1896 r.

PLAN OCHRONY ZABYTKÓW NA WYPADEK KONFLIKTU ZBROJNEGO I SYTUACJI KRYZYSOWYCH DLA GMINY SADKI

				owczarnia w zespole dworskim	
32.	Dębowo			Gorzelnia	1902 r.
33.	Dębowo			Lodownia	1985 r.
34.	Dębowo			Cmentarz rzymsko - katolicki	
35.	Dębowo			Cmentarz ewangelicki	
36.	Jadwiżyn			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B,)	
37.	Jadwiżyn		3	Dom	
38.	Jadwiżyn		3	Bud. Gosp. Przy domu	
39.	Jadwiżyn		6	Dom	
40.	Jadwiżyn		9	Dom	
41.	Jadwiżyn		24	Dawna szkoła, ob. Dom	
42.	Jadwiżyn		34	Dom	
43.	Kraczki		22	Młyn wodny, ob. dom	pocz. XX w.
44.	Kraczki		23	Dom	pocz. XX w.
45.	Kraczki		30	Dom	
46.	Kraczki		31	Dom	
47.	Kraczki		34	Dom	
48.	Kraczki			Kaplica	
49.	Kraczki			Kapliczka	pocz. XX w.
50.	Kraczki			Pozostałość parku	XIX w.
51.	Kraczki			Cmentarz ewangelicki	
52.	Liszkówko		14	Poniatówka przy domu	
53.	Liszkówko		15	Poniatówka przy domu	
54.	Liszkówko		16	Poniatówka przy domu	
55.	Liszkówko		18	Poniatówka przy domu	
56.	Łodzia			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B,)	
57.	Łodzia		7	Dom z bud. Gosp.	
58.	Łodzia		9	Dom	
59.	Łodzia		15	Dom	
60.	Łodzia		27	Dom	
61.	Łodzia		27	Bud. Gosp. przy domu	
62.	Łodzia		28	Dom	
63.	Łodzia		28	Bud. Gosp. przy domu	
64.	Łodzia		47	Dom	
65.	Łodzia		51	Dom	
66.	Łodzia			Cmentarz choleryczny	
67.	Mrozowo			Zespół folwarczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B,)	
68.	Mrozowo		15	Czworak, ob. dom	1912 r.
69.	Mrozowo		16	D. szkoła, ob. Dom	1912 r.
70.	Mrozowo			Kaplica p.w. NMP	1889 r.

PLAN OCHRONY ZABYTKÓW NA WYPADEK KONFLIKTU ZBROJNEGO I SYTUACJI KRYZYSOWYCH DLA GMINY SADKI

				Królowej wszechświat	
71.	Mrozowo			Rządówka	1900 r.
72.	Mrozowo			Stajnia	1920 r.
73.	Radzicz			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)	
74.	Radzicz			Kościół ewangelicki obecnie rzymsko-katolicki p.w. św. Andrzeja Boboli	1860 r.
75.	Radzicz			Dawna szkoła, ob. świetlica wiejska	pocz. XX w.
76.	Radzicz			Gorzelnia dworska	1900 r.
77.	Radzicz		28	Dom	
78.	Radzicz		34	Dom	
79.	Radzicz			Cmentarz rzymsko - katolicki	
80.	Sadki			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („A i B”)	
81.	Sadki	Bohaterów	1	Gorzelnia	1900 r.
82.	Sadki	Kasztanowa	1	Dom, obecnie biblioteka	pocz. XX w.
83.	Sadki	Kasztanowa	2	Plebania	
84.	Sadki	Kościelna	7	Szkoła, obecnie plebania	pocz. XX w.
85.	Sadki	Lipowa	2	Dwór	k. XX w.
86.	Sadki	Strażacka	14	Organistówka, obecnie dom	pocz. XX w.
87.	Sadki	Wyrzyska	4	Dwór, obecnie biurowiec RSP	k. XIX w.
88.	Sadki	Wyrzyska	6	Dom	pocz. XX w.
89.	Sadki	Wyrzyska	8	Dom	
90.	Sadki	Wyrzyska	15	Dom	pocz. XX w.
91.	Sadki	Wyrzyska	17	Dom	
92.	Sadki	Wyrzyska	17	Budynek gosp. Przy domu	
93.	Sadki	Wyrzyska	36	Dom	
94.	Sadki	Wyrzyska	39	Dom	
95.	Sadki	Wyrzyska	39	Budynek gosp. Przy domu	
96.	Sadki	Wyrzyska	48	Młyn	
97.	Sadki	Wyzwolenia	1	Dom z restauracją	pocz. XX w.
98.	Sadki	Wyzwolenia	10	Dom	pocz. XX w.
99.	Sadki	Wyzwolenia	17	Dom	
100.	Sadki	Wyzwolenia	18	Dom	
101.	Sadki	Wyzwolenia	20	Dom (warsztat)	
102.	Sadki	Wyzwolenia	25	Dom	
103.	Sadki	Wyzwolenia	39	Dom	
104.	Sadki	Wyzwolenia	42	Budynek gosp. Przy domu	
105.	Sadki	Wyzwolenia	43	Dom z budynkiem gosp.	

PLAN OCHRONY ZABYTKÓW NA WYPADEK KONFLIKTU ZBROJNEGO I SYTUACJI KRYZYSOWYCH DLA GMINY SADKI

106.	Sadki	Wyzwolenia	56	Dom	
107.	Sadki	Wyzwolenia	67	Dom	pocz. XX w.
108.	Sadki	Wyzwolenia	71	Dom	
109.	Sadki			Cmentarz choleryczny	
110.	Sadki			Cmentarz ewangelicki	
111.	Sadki			Cmentarz rzymsko - katolicki	
112.	Sadowski Młyn		1	Dom	
113.	Sadowski Młyn			Młyn	pocz. XX w.
114.	Sadowski Młyn			Dwór	
115.	Sadowski Młyn			Budynek gosp. Przy dworze	
116.	Samostrzel			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („A, B i E”)	
117.	Samostrzel			Browar, obecnie nieużytkowany	1880 r.
118.	Samostrzel			Czworak	XIX/XX w.
119.	Samostrzel		16	Gorzelnia, obecnie dom mieszkalny	1910 r.
120.	Samostrzel			Kaplica p.w. Św. Stanisława kostki	1889 r.
121.	Samostrzel			Kapliczka z figurą Św. Jana	pocz. XX w.
122.	Samostrzel		35	Kapliczka z figurą Matki Boskiej	pocz. XX w.
123.	Samostrzel		18	Oficyna i dom pisarza, obecnie dom	2 poł. XX w.
124.	Samostrzel		32	Ośmiorak, ob, dom	1927 r.
125.	Samostrzel			Płatkarnia, obecnie magazyn	1910 r.
126.	Samostrzel			pozostałości oq rodzenia	1880 r.
127.	Samostrzel		33	szkoła, obecnie dom	XIX/XX w.
128.	Samostrzel			Stajnia obecnie dom	1880 r.
129.	Samostrzel			Zespół budynków kolejowych	
130.	Samostrzel			Cmentarz ewangelicki	
131.	Samostrzel			cmentarz cholerczny	
132.	Śmielin			Zespół folwarczny w granicach strefy och rony konserwatorskiej („B,)	
133.	Śmielin	Działkowa	11	Dom nr46	
134.	Śmielin	Kościelna	14	Ośmiorak w zespole folwarcznym	pocz. XX w.
135.	Śmielin	Kościelna	17	Dom	
136.	Śmielin	Leśna	7	Dom nr 30	
137.	Śmielin	Leśna	5	Dom nr 29	

138.	Śmielin	Leśna	11	Dom nr 29	
139.	Śmielin	Leśna	13	Dom nr 29	
140.	Śmielin			Chlewnia, obecnie magazyn w zespole folwarcznym	k. XIX w.
141.	Śmielin			Rządcówka, ob. Dom nr 36 w zespole folwarcznym	1 poł. XIX w.
142.	Śmielin			Spichlerz, ob. nieużytkowany w zespole folwarcznym	XIX w.
143.	Śmielin			Szkoła, ob. domu nr 37	pocz. XX w.

WYKAZ STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW

Na terenie gminy Sadki nie znajdują się stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków.

WYKAZ ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH NA TERENIE GMINY SADKI PODLEGAJĄCYCH ZABEZPIECZENIU W RAZIE SYTUACJI KRYZYSOWYCH LUB NA WYPADEK KONFLIKTU ZBROJNEGO

1. BRONIEWO Założenie dworsko – parkowe

Dwór w Broniewie jest pozostałością po dawnym Broniewskim majątku. Dwór powstały na planie prostokąta usytuowany został na południowo – wschodnim skraju wsi, kilkadziesiąt metrów od drogi Nakło – Witosław. Od szosy oddziela go pas zieleni parku dworskiego. Dawniej całe założenie dworsko – parkowe otoczone było murem ceglany na kamiennej podmurówce. W innej części parku, wzdłuż drogi, widoczne są kamienie z dolnej partii dawnego muru. W parku liczącym obecnie ponad 2 ha widoczne są graby, klony i jesiony. Występuje w nim również kilka wyjątkowych i bardzo starych okazów drzew, będących jednocześnie pomnikami przyrody. Do najciekawszych zaliczyć można liczący ponad 400 cm dąb szypułkowy, kasztanowce, topole czarne, dwa okazy głogu jednoszyjkowego i kilkanaście sztuk tak zwanego grochodrzewu. Od wschodu, w pobliżu dworu, stały kiedyś zabudowania gospodarcze, które do naszych czasów nie zachowały się. Z tej strony przetrwały tylko budynki powstałe po 1945 roku. Również we wsi nie ma już starych zabudowań gospodarczych, natomiast przetrwały do naszych czasów budynki mieszkalne dawnej kolonii folwarcznej, które poprzez przebudowę i remonty zatraciły swoje pierwotne walory architektoniczne. Do pierwotnego, jednokondygnacyjnego dworu z biegiem lat dobudowano od wschodu i zachodu przylegające tarasy, natomiast od zachodu i południa ganki, po których nic nie pozostało. Po dobudowaniu od północy dwukondygnacyjnego skrzydła, dwór przyjął wygląd litery “T”. Frontem budynek zwrócony został w kierunku zachodnim, w stronę dawnego podjazdu. Pozostawiono go zwyczajowo na fundamentach i podmurówce kamiennej, ze ścianami piwnic kamiennie – ceglany, na zaprawie wapiennej. Strop piwniczny jest ceglany. Również piwniczna posadzka zrobiona została z cegły. Ściany budynku są ceglane. W starszej części budynku na elewacji użyto tynku glinianego ze słomą, natomiast północna przybudówka była już otynkowana zaprawą wapienną. Wewnątrz dworu podłogi są głównie drewniane lub tak jak w przedsionku skrzydła - ceramiczne. Stropy między kondygnacjami przybudówki i między częścią jednokondygnacyjną a występującym nad nim obecnie użytkowym poddaszem, są drewniane z narzutą wapienną. Zachowało się także nieliczne zdobnictwo wewnątrz pomieszczeń. Są to dekoracje stiukowe. Tworzą je fasety z motywami kwiatów i zwiniętych liści kwiatu akantu oraz niewielkie okrągłe wypuklenia wypełnione wieńcami owoców. Zachowała się również część oryginalnej stolarki okiennej w postaci okien podwójnych, krzyżowych, dwudzielnych i dwuskrzydłowych oraz stolarki drzwiowej. Całość budynku pokryto dachem

dwuspadowym z dachówką ceramiczną o prostopadłych kalenicach. W starszej części dworu w dachu widnieją dwie wystawki z oknami, które są dodatkowym, tworzącym prześwit elementem użytkowego, mieszkalnego poddasza. W skrzydle cokół i kondygnacje na zewnątrz dodatkowo podkreślają wydatne gzymsy. Innym elementem zdobiącym budynek, jest widniejący na osi partii szczytowej zachodniej elewacji okulus z opaską wyrobioną w tynku. Ponadto otwory okienne elewacji północnej ujęte są w dodające ogólnego uroku architektonicznego tej części dworu opaski profilowane w tynku. Jednakże dotychczasowym mankamentem dwukondygnacyjnego skrzydła dworu jest fakt, że nie został on jeszcze poddany kapitalnemu remontowi, tak ja to uczyniono z najstarszą częścią budowli. Już obecnie budynek i jego najbliższe, parkowe otoczenie zwraca uwagę swoją estetyką i porządkiem.

2. DĘBOWO Założenie dworsko – parkowe

W 1864 roku pobudowano murowaną oborę oraz istniejący do dzisiaj magazyn. Również w tym mniej więcej czasie wybudowano murowany piętrowy dwór, wzniesiony w północnym skraju parku, który w początkach 1945 roku dwukrotnie podpalony przez

Rosjan, spłonął niemal doszczętnie i został ostatecznie w 1946 roku rozebrany. W pobliżu miejsca gdzie stał dawniej, obecnie znajduje się owalny klomb i budynek mieszkalno - administracyjny Spółki Rolnej. Niedaleko zlokalizowano dawniej osobny magazyn pochodzący z początków XX wieku oraz domek ogrodnika z dobudowanym magazynem. Dworek otaczał liczący ponad 4 ha park ze starym drzewostanem, założony na planie nieregularnym i otoczony ceglany murem, z którego zdecydowana większość zachowała się do dzisiejszych czasów. W jego południowej części zlokalizowano staw, który istnieje do dzisiaj. Interesującym fragmentem parku jest stojąca jeszcze stara lodownia ze znacznym nasypem ziemnym w dawniejszych czasach służąca, jako spichlerz a przede wszystkim naturalna lodówka. Zbudowana została w 1895 roku. Od środka wymoszczona była słomą oraz wyłożona taflami lodu, który zimą wyrąbano z zamrożonego stawu. Tuż obok zlokalizowany był cmentarzyk rodzinny właścicieli majątku, po którym zachowały się jeszcze nieliczne fragmenty dawnego ceglano ogrodzenia. Po północnej stronie parku usytuowane zostało podwórze gospodarcze, założone na planie prostokąta do osi północ - południe, liczące podobnie jak park około 4 ha. Jego środkową część zajmował zbiornik wodny z własnym źródłem, po wojnie przerobiony na gnojownicę, by w ostatnich latach, po oczyszczeniu znów stać się niewielkim stawem. Od strony południowej podwórze zamykał mur oddzielający od założenia parkowego. Obecnie przy murze, przy głównym wjeździe na podwórze od strony szosy, znajduje się współczesna portiernia oraz waga. Ścianę wschodnią podwórza tworzą dwa połączone ze sobą budynki - dawniej stajni i magazynu zbożowego. W przypadku stajni, umieszczony na nim dachownik sugeruje, że powstał on w 1869 roku i przypuszczać możemy, że z podobnego okresu pochodzi drugi budynek. We wschodniej pierzei znajdują się także współczesne garaże. Od strony północnej podwórze gospodarcze zamykają trzy inne budynki: współczesne warsztaty, magazyn z II połowy XIX wieku oraz obora (owczarnia). Pierzeję zachodnią zamyka współczesna chlewnia i pochodząca z 1895 roku stodoła. Stodoła stanowi ciekawy typ architektoniczny, gdyż jej ściany zostały wymieszane kamieniem polnym i cegłą czerwoną pełną. Między tymi budynkami znajduje się boczna brama wjazdowa na podwórze gospodarcze. Ponadto w północnej części podwórza usytuowana jest dawna, pochodząca z II połowy XIX wieku wozownia, a obecnie kolejny z magazynów oraz stacja transformatorowa zbudowana w 1870 roku. Oprócz tego założenia folwarcznego, w Dębowie zachowało się jeszcze kilka bardzo ciekawych elementów

architektonicznych pochodzących z czasów przedwojennych. Najbliżej podwórza folwarcznego stoi pochodzący z 1902 roku budynek gorzelni z górującym nad całością kominem, budynek gospodarczy i dawny żrebiętnik spełniający obecnie rolę magazynu środków chemicznych, a także remizy strażackiej. Te ostatnie wybudowane zostały około 1886 roku. Gorzelnia zbudowana została z cegły czerwonej pełnej palonej. Jej ściany dochodzą do 50 cm grubości i nie zostały otynkowane, natomiast wyraźnie zaznacza się podmurówka z polnego kamienia w stylu zwanym murem cyklopowym, gdzie kamień polny wzięto prosto z pola i nie poddano żadnej obróbce. Na elewacjach widoczne są gzymsowe zdobienia. Wewnątrz budynek posiadał własną kotłownię, magazyn spirytusu, słodownię, zbiornik melasy, kartoflarz i płuczkę, halę fermentacyjną, zalewnię, drożdżownię, halę aparatową i pomieszczenia odprawy spirytusu. Niestety do dzisiaj nie zachowały się żadne zabytkowe elementy dawnego wyposażenia. Około 200 metrów na wschód od gorzelni usytuowane są, połączone ze sobą, trzy budynki mieszkalne, w których pierwotnie znajdowała się leśniczówka należąca do folwarku. Budynki te również zbudowane zostały w II połowie XIX wieku.

3. SADKI Kościół Parafialny p.w. Św. Wojciecha

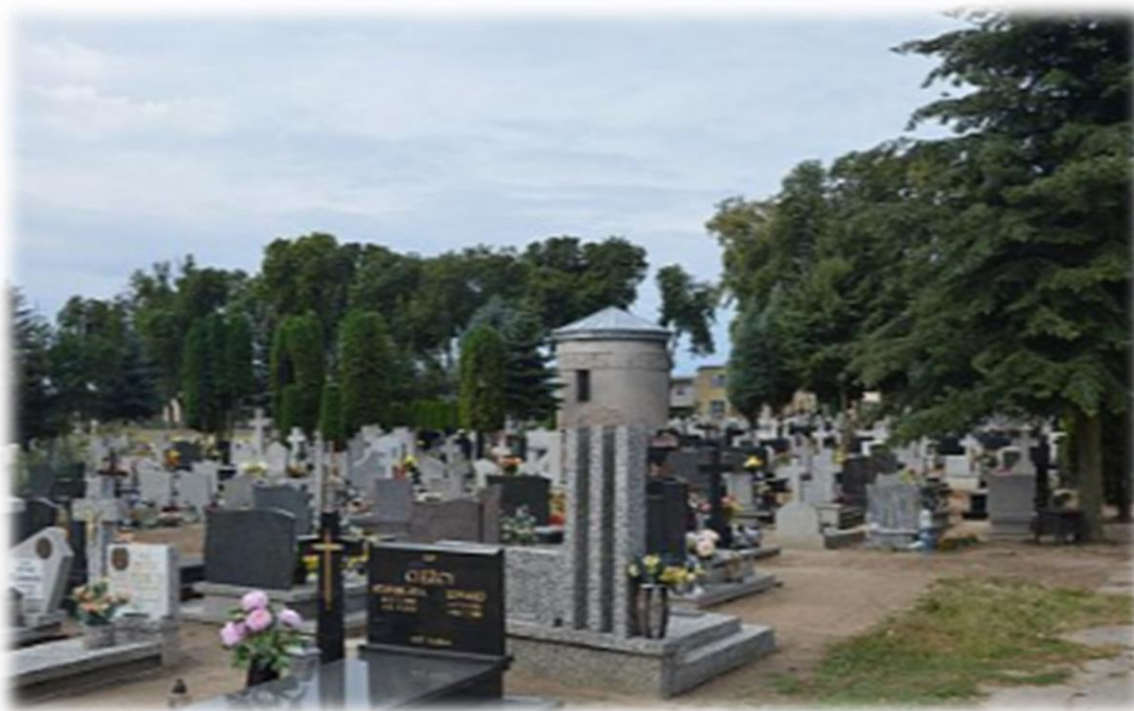

Historia tej budowli sięga czasów panowania Bolesława Chrobrego w Polsce. Legenda głosi, że za rządów Bolesława Chrobrego podążył z Polski ku pogańskim Prusom misjonarz biskup Wojciech i z ich rąk - za naruszenie miejsca kultu - zginął. Wysłani przez Bolesława Chrobrego posłowie wykupili ciało męczennika na wagę złota. Tradycja przekazuje nam wiadomości jakoby kondukt żałobny z ciałem biskupa Wojciecha, podążający z Prus do Gniezna, zatrzymał się w Sadkach. Na miejsce postoju Bolesław Chrobry wybrał najwyższy punkt miejscowości. Nakazał także swym sługom, aby w miejscu odpoczynku orszaku pobudowali świątynię, której jako patrona nadano biskupa Wojciecha. Pierwsze fakty historyczne o miejscowości Sadki, jako wsi królewskiej zostały przekazane przez księcia wielkopolskiego Przemysła II w Kodeksie Wielkopolskim pod datą 1288 rok. Natomiast pierwszą historyczną wzmiankę o kościele znajdujemy w dokumentach z XV wieku (1411 r.). Polską rządził wtedy Władysław Jagiełło. W owym czasie w Sadkach znajdował się drewniany kościół, który w 1547 roku uległ spaleni. W tym samym roku w miejscu pogorzelniska zbudowano kościół, którego fundatorem był Paweł Samostrzelski. Przez 163 lata kościół ten służył wiernym. W 1711 roku decyzją archidiacona Jezierskiego, oficjała kamieńskiego, świątynię rozebrano ponieważ groziła zawaleniem. Z inicjatywy Piotra Bnińskiego, właściciela dóbr Samostrzelskich podjęto budowę nowej świątyni, która przetrwała 38 lat. Nową kartę historii kościoła pod wezwaniem Świętego Wojciecha w Sadkach zapisał ksiądz Wawrzyniec Brzeziński, który otrzymał "prezentę na beneficjum Sadkowskie od króla polskiego Augusta III". Od dnia przybycia do Sadek (06 lipca 1740 r.) proboszcz Wawrzyniec Brzeziński dążył do wybudowania nowego murowanego kościoła. Prośby kierowane do króla Augusta III Sasa nie zostały pozytywnie rozpatrzone. Pomocy proboszczowi Sadkowskiemu odmówił także starosta nakielski Jakub Działyński, mimo że formalnie odpowiadał za stan techniczny kościołów w swoim starostwie. Fundatorem murowanego kościoła został dziedzic dóbr Samostrzelskich Wojciech Bniński. Prace rozpoczęto po żniwach w 1748 roku. Dnia 18 października 1748 roku o godzinie dziewiątej rano przy starym kościele i znajdującym się nieopodal cmentarzu pojawiły się pierwsze wozy zwożące kamienie pod fundamenty. Jak prastary obyczaj nakazywał, pierwszy do pracy przystąpił fundator Wojciech Bniński. Prace przygotowawcze trwały do 20 lipca 1749 roku. Tego dnia, bowiem architekt Merkier ze Szczecinka wyznaczył fundamenty kościoła. W miesiąc później 21 sierpnia 1749 roku odbyło się uroczyste poświęcenie i wmurowanie kamienia węgielnego. Po uroczystym nabożeństwie

fundator Wojciech Bniński i ksiądz Stefan Chrzastowski, opat cystersów w Koronowie umieścili kamień "prosto za wielkim ołtarzem". Sadkowski kościół wznosiło pięciu architektów: Merkier ze Szczecinka, Paweł Pilgram pochodzący z Czech (skończył sklepienie kościoła), Dawid Fecell, magister Gottfried Obereich z Chojnic (dokończył budowę wieży, kaplicę świętego Krzyża, w której wystawił murowany ołtarz), Andrzej Sztychel z Bydgoszczy (w 1773 roku podpisał kontrakt na dokończenie budowy). Prace ciesielskie zlecone Janowi Bullerz z Sempolna, ukończono w 1755 roku. Wnętrze świątyni w całości wykonano w stylu barokowym. Większość elementów wewnątrz kościoła wykonał snycerz Efremer Gerlach z Chełmna. Jego dziełem jest: ołtarz główny, kratki przy głównym ołtarzu, ambona z 1765 roku, chrzcielnica i arkus, ołtarze boczne: Najświętszej Marii Panny i świętego Jana Nepomucena. W 1765 roku zamontowano organy będące dziełem Wojciecha Olszyńskiego z Bydgoszczy. Figura ukrzyżowanego Pana Jezusa w ołtarzu bocznym pochodzić ma z klasztoru cystersów w Koronowie. Opat zakonu cystersów Stefan Chrzastowski miał w 18 października 1752 roku podarować tę figurę budującemu się kościołowi w Sadkach, na prośbę Anny Bnińskiej córki Wojciecha. Jednak datowanie obecnego krzyża w kościele Św. Wojciecha (na podstawie decyzji o wpisie krzyża do rejestru zabytków ruchomych z 10.05.2010 roku) nie potwierdza tej informacji. Krzyż pochodzi z XVII/XVIII wieku. Koszty budowy i wystroju wnętrza kościoła pokrywał fundator Wojciech Bniński, jego syn Konstanty, mieszkańcy Krajny i Wielkopolski. Oprócz datków pieniężnych na rzecz kościoła przekazywano wota. W 1798 roku wota te przekazano złotnikowi chojnickiemu Felszowi, który wykonał z nich monstrancję. W latach 1772 - 1918 kiedy Rzeczpospolita była pod zaborami, kościół w Sadkach pełnił ważną funkcję w podtrzymywaniu tożsamości narodowej Polaków. Wśród zasłużonych na tym polu byli: ksiądz Stanisław Lemieź, uczestnik powstania 1848 roku, zwany "starym kosynierem" oraz ksiądz Ludwik Robowski, organizator biblioteki parafialnej i kółek rolniczych. W 1918 roku, kiedy Polska odzyskała niepodległość, pracę duszpasterską w kościele pod wezwaniem świętego Wojciecha w Sadkach pełnili: ksiądz Ludwik Robowski, będący jednocześnie dziekanem nakielskim oraz ksiądz Leon Kaja, który w latach 1934 - 1939 był wydawcą Rocznika Parafialnego Parafii Sadkowskiej. W okresie dwudziestolecia międzywojennego kościół parafialny w Sadkach pełnił ważną rolę kulturotwórczą. Wokół niego powstawały i funkcjonowały organizacje, m. in. Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej, Stowarzyszenie Młodych Polek. Nowy okres w dziejach kościoła rozpoczął dzień 01 września 1939 roku, kiedy to

hitlerowskie Niemcy dokonały agresji na Polskę. Niemcy przystąpili do likwidowania "polskiego elementu przywódczego". Wśród skazanych na śmierć znalazł się proboszcz parafii ksiądz Leon Kaja. Według informacji mieszkańców, hitlerowcy w okresie okupacji skradli dwa dzwony oraz zniszczyli większość akt parafialnych. Okupacja hitlerowska zakończyła się w Sadkach z chwilą ich wyzwolenia 26 stycznia 1945 roku. Z nastaniem niepodległości pracę duszpasterską w parafii Sadki pełnili: ksiądz Wiktor Kasprzak, ksiądz Ludwik Wzięch, ksiądz Józef Mecha, ksiądz Alojzy Święciochowski. Od dnia 30 września 1980 roku proboszczem był ksiądz Jan Nowak. Od zakończenia II wojny światowej dokonano w kościele i jego otoczeniu wielu zmian: wieżę i dach pokryto cynkową blachą, zainstalowano ogrzewanie, przeprowadzono gruntowne malowanie świątyni, położono posadzkę. Spośród wielu uroczystości religijnych, które odbyły się w kościele p.w. Świętego Wojciecha w Sadkach, najważniejszymi były: nawiedzenie parafii przez kopię obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej (w dniach 18 - 19 październik 1978 r.) oraz nawiedzenie przez relikwie świętego Wojciecha.

4. SADKI Cmentarz rzymsko - katolicki parafii pw. Św. Wojciecha - cmentarz parafialny

Na cmentarzu parafialnym w Sadkach znajduje się zbiorowa mogiła pomordowanych przez Niemców mieszkańców gminy Sadki w listopadzie 1939 r. w tym m.in. grób powstańca wielkopolskiego Floriana Kmiecika - bestialsko zamordowanego przez Grenzschutz (niem., dosłownie „Ochrona Granic Wschód” albo „Straż Graniczna Wschód”) 6 maja 1919 r. pod Ostrówcem. Ponadto znajdują się tam również:

- Nagrobek Małgorzaty Szulcowej zm. 1934 r.
- Płyta nagrobna Ks. Stanisława Lemieża zm. 1902 r. byłego proboszcza Sadkowskiego - Proboszczem w Sadkach był przez 44 lata. To uczestnik powstania z 1848 roku i konspiracyjny komisarz w powstaniu styczniowym.
- Kaplica grobowa rodziny Robowskich z ok. 1915 roku - powstała z inspiracji ks. Ludwika Robowskiego, proboszcza parafii w Sadkach. Pochowano w niej członków rodziny Robowskich i Lewandowiczów. Kaplica grobowa posiada wartość historyczną jako miejsce pochówku osób zasłużonych dla działalności społecznej i patriotycznej w okresie przed wybuchem I wojny światowej.
- Postument z krzyżem z nagrobka Katarzyny z Lemieżów Krotofil, powstały około 1860 roku, jest obecnie przemieszczony i usytuowany u wezgowia grobu ks. Stanisława Lemieża. Jest to najstarszy nagrobek znajdujący się na cmentarzu parafialnym w Sadkach.

Kaplica Grobowa rodziny Robowskich z ok. 1915 r.

1.

2.

3.

4.

1. Płyta nagrobna Ks. Stanisława Lemieźa zm. 1902 r.
2. Postument z krzyżem z nagrobka Katarzyny z Lemieźów Krotofil.
3. Nagrobek Małgorzaty Szulcowej zm. 1934 r.
4. Grób powstańca wielkopolskiego Floriana Kmeciaka zm. 1919 r.

5. SAMOSTRZEL Założenie pałacowo - parkowe

W roku 1429 właścicielem Samostrzela był Grzymisław, przez historyków uznawany za protoplastę rodu Samostrzelskich. Ostatnim z rodu Samostrzelskich był Paweł, fundator drewnianego kościoła w Sadkach, zmarły prawdopodobnie w 1587 roku. Wymarcie rodu Samostrzelskich spowodowało, iż wieś wraz z przynależnymi do niej osadami była kolejno we władaniu rodzin: Orzelskich, Grudzińskich, Opalińskich i Łąckich, a w roku 1698 cały klucz samostrzelski z wsiami: Mrozowo, Kraczki, Żelazno kupił Piotr z Bnina Bniński. W tej rodzinie majątek pozostawał do II wojny światowej. Zewnętrznym miernikiem świetności rodu Bnińskich miał się stać pałac, który traktowano, jako rodowe gniazdo. Budowę pałacu rozpoczął Piotr Bniński, a kontynuował jego syn Wojciech. Pałac powstał w latach 1740-1749, a jego architektem był Merkier ze Szczecinka. Pałac zlokalizowano na północ od wsi i zabudowy folwarcznej w malowniczej, krętej dolinie Rokitki. Wcześniej istniał w tym miejscu dwór, zniszczony w czasie najazdu szwedzkiego w XVII wieku. Budynek pałacowy powstał na rzucie litery "E", elewacją frontową zwrócony na południe. Z pierwotnego wyglądu budynku, elewacja ta zachowała się najlepiej. Tu też, w ryzalicie środkowym, umieszczono główne wejście do pałacu. Inaczej natomiast rozwiązano elewację ogrodową. W partii centralnej umieszczono owalny ryzalit, występujący nieco przed budynek, a z obu jego stron dodano boczne, prostokątne ryzalitty, również wychodzące nieco poza boczne ściany pałacu. Budynek miał obszerne piwnice przykryte sklepieniami kolebkowymi z lunetami, a centralnie usytuowana sień przecinała jego korpus na przestrzał. Z obu stron sieni mieściły się pomieszczenia w układzie amfiladowym (przejściowym). Na piętrze, nad sienią, znajdował się reprezentacyjny salon. Przebudowa przeprowadzona około 1830 roku według projektu Karola Fryderyka Schinkla, nadała obiektowi charakter klasycystyczny. Z obu stron pałacu powstały przybudówki, cofnięte nieco w stosunku do elewacji frontowej pałacu. W przybudówce na piętrze od strony wschodniej powstała loggia, pełniąca funkcję widokową, a na piętrze ryzalitu - balkon widokowy z wejściem z salonu. Ostatecznie amfiladowy układ pałacu został zlikwidowany na rzecz obszernych holów i korytarzy, koncertowej sali rotundowej, dużych salonów czy mniejszych pokoi wypoczynkowych. Wszystko przyozdobione było marmurami, drogocenną boazerią i dziełami sztuki. Eliptyczną salę na parterze powiązano z parkiem, wybijając w owalnym ryzalicie środkowym trzy otwory wyjściowe, przekształcając salę w pomieszczenie typu sala terrena, zapewniające powiązanie wnętrza rezydencji z parkiem. Prace budowlane

objęły także pomieszczenia piwnicy, które pod wschodnią częścią budynku uległy całkowitemu przekształceniu. Największe zmiany w pałacu i jego otoczeniu nastąpiły około 1880 r. za czasów Ignacego Bnińskiego i jego żony Emilii z Korzbok-Łąckich. Kolejnej przebudowy pałacu podjął się wybitny cesarski architekt Franz Schwechten, natomiast otoczenia, jeden z najlepszych europejskich architektów od parków i ogrodów - Francuz Edward André oraz dendrolog - Belg Beisenso de Kolono. Zmianom uległ dach i elewacje pałacu, łącznie z wykrojem otworów wejściowych i okien. Ryzalit ogrodowy oraz przybudówki boczne pałacu otrzymały attykę balustradową. Przy ryzalicie zachodnim dodano parterową pergolę. Znaczne prace objęły wnętrza pałacu: sień podzielono na dwie - nierównej wysokości - części, połączone schodami. Zachowane fragmenty świadczą, że w wystroju wprowadzono elementy neorenesansowe jak np. sufity kasetonowe. Powiększono i przekomponowano założenie parkowe - mianowicie założono ogród tarasowy, usytuowany na stoku wzgórza, na którym wzniesiono pałac. Do 1939 r. zespół pałacowo-parkowy w Samostrzelu uważany był za jedną z najwspanialszych rezydencji rodowych Polski północnej. W obecnym kształcie główna, trzynastoosiowa fasada pałacu, zwrócona na południe, poprzedzona jest okazałym gankiem z czterema kolumnami doryckimi, podtrzymującymi taras pierwszego piętra. Po żeliwnej balustradzie tarasu - utrzymanej w konwencji klasycyzmu, nie ma już śladu. Kondygnację przyziemia ozdobiono boniowaniem. Ryzalit środkowy, podobnie jak dwa ryzalite boczne, otrzymał zwieńczenie w postaci trójkątnych tympanonów. Odnajdujemy w nich wizerunek Orła Białego - pośrodku, zaś w tympanonach bocznych motywy heraldyczne z herbami Łódzia-Bnińskich i Korzbok-Łąckich. Z kolei trzy zamknięte arkadowo reliefy nadokienne ryzalitu środkowego wypełnia roślinna dekoracja stiukowa. Wszystkie ryzalite elewacji południowej ujęte są w narożnikach pilastrami. W okresie zaborów Samostrzel stał się ostoją polskości - organizowano tu regularnie zebrania patriotyczne, których symbolem mogą być takie postacie, jak Chłapowscy, S. Garczyński i A. Mickiewicz. W 1921 roku przebywał tu Józef Piłsudski (co upamiętnia zachowana fotografia). W pałacowych wnętrzach rozbrzmiewał głos goszczącego Jana Kiepury. Pod patronatem hrabiny Bnińskiej działała placówka PCK, Stowarzyszenie Młodych Polek oraz parafialny "Caritas". Właściciel Samostrzelaw latach międzywojennych, Ignacy Bniński, posiadał bezcenną kolekcję obrazów, porcelany, starodruków itp. Szczycił się zwłaszcza oryginalnym portretem ostatniego króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. Niestety zbiory w czasie II wojny światowej uległy

rozproszaniu: część zagarnęli Niemcy, a resztę Rosjanie. W samym pałacu w latach 1940-1943 przeprowadzono remont, przeznaczając go na szpital wojskowy. Ta decyzja przyczyniła się do dewastacji samego obiektu i jego otoczenia. Ogród tarasowy w Samostrzelu zaliczany był do najbogatszych i najwspanialszych tego typu kompozycji na ziemiach polskich, naśladujący włoskie ogrody renesansowe i nawiązujący do słynnych ogrodów tarasowych z XVI wieku w Tivoli nieopodal Rzymu. Do dzisiaj z ciekawego, wiekowego drzewostanu zachowało się na powierzchni 26 ha parku około 500 drzew, określonych na wiek około 180-190 lat. Są to głównie lipy, jesiony, klony, buki oraz dęby. Z iglaków znajdziemy sosnę pospolitą, choinę kanadyjską, cis pospolity, kosodrzewinę, modrzew europejski, oraz świerki pospolite i kłujące. Miano pomników przyrody uzyskały rosnące tu cztery białe topole, trzy jesiony wyniosłe, pięć dębów szypułkowych, dwa buki pospolite, wiąz szypułkowy, klon pospolity, dąb szypułkowy - piramidalny, klon jawor, kasztanowiec biały oraz lipa drobnolistna. Po wojnie, w latach 1947-1982 funkcjonowała tu szkoła rolnicza, a w 1985 roku rozpoczął się remont, który przerwano w 1990 roku i od tego czasu zabytkowy pałac pozostawał bez właściciela. Przez lata opiekował się nim społecznie Tadeusz Przyborowski, mieszkaniec Samostrzela. W 2004 r. zespół pałacowo-parkowy przejęła Agencja Mienia Wojskowego i Ministerstwo Obrony Narodowej. W 2014 roku zespół został sprzedany w ręce prywatne.

SPODZIEWANE ZAGROŻENIA ZABYTKÓW NA OBSZARZE GMINY SADKI

Najczęściej występującymi katastrofami (klęskami żywiołowymi) na terenie Polski, a więc także na terenie Gminy Sadki są:

Zagrożenia naturalne (obiektywne):

POWÓDŹ - Na obszarze gminy największymi wodami powierzchniowymi są rzeki Noteć, Orla, Rokitka i odcinek Łobzonki, w których sąsiedztwie znajdują się niektóre zabytki podlegające zabezpieczeniu w razie sytuacji kryzysowych lub na wypadek konfliktu zbrojnego), ponadto mogą niekiedy wystąpić lokalne lub na większą skalę podtopienia wywołane intensywnymi opadami deszczu, gradu.

HURAGAN, WICHURY, TRĄBY POWIETRZNE - na terenie gminy odnotowano kilka silnych wiatrów, jednak występują sporadycznie, lecz w tym przypadku nie można przewidzieć niebezpieczeństwa.

WYŁADOWANIA ATMOSFERYCZNE – drewniana zabudowa jest narażona na znaczne niebezpieczeństwo pożaru w wyniku wyładowań atmosferycznych. Zabezpieczenie stanowią tu odgromniki.

UPAŁY I MROZY - tego rodzaju zagrożenia nie stanowią realnego niebezpieczeństwa dla obiektów zabytkowych.

Zagrożenia wywołane przez człowieka (subiektywne):

KRADZIEŻE - gromadzone w obiektach zabytkowych eksponaty, posiadają wielką wartość kulturową i mogą przynieść znaczne korzyści dla złodzieja.

WŁAMANIA - ten rodzaj zagrożenia jest bardzo realny. Obiekty są usytuowane na dużej przestrzeni (brak ochrony) są narażone na tego typu zdarzenia. Konieczna jest zmiana systemu ochrony, wsparcie jej systemami elektronicznymi wraz z możliwością udzielenia realnej pomocy z zewnątrz (Policja, Straż Gminna).
ZAKŁÓCANIE PORZĄDKU PUBLICZNEGO - w trakcie imprez plenerowych, gromadzących jednorazowo większą liczbę osób możliwe są tego typu zdarzenia. Obecność w tym czasie na miejscu pracowników ochrony oraz współpraca z Policją oraz Strażą Gminną może skutecznie tego typu zdarzeniom zapobiegać, a w przypadku ich wystąpienia pozwoli na skuteczną interwencję sił porządkowych. Istnieje również możliwość dewastacji obiektów zabytkowych.

WANDALIZM, NISZCZENIE MIENIA - jest to realne zagrożenie wynikające również z faktu rzeczywistej dostępności obiektów zabytkowych. Przeciwdziałać tego typu zagrożeniom powinni mieszkańcy danej miejscowości, osoby zwiedzające instruując. Przeciwdziałać powinni mieszkańcy, Rady Sołeckie oraz organizacje społeczne.

- ZALANIE, PODTOPIENIA – mogą wystąpić;
- AWARIE OBIEKTÓW HYDROTECHNICZNYCH – nie występują;
- POŻARY – mogą wystąpić.
- AKTY TERRORYSTYCZNE – mogą wystąpić;
- KATASTROFY BUDOWLANE ZWIĄZANE Z:
 - 1) wybuchem gazu – mogą wystąpić;
 - 2) osunięciem gruntu – nie występuje;
- KONFLIKT ZBROJNY – położenie zabytków w pobliżu strategicznych celów wojskowych – nie występuje

P - pożar

Z - zalanie, podtopienie,

H - huragan , silna wichura,

T - zagrożenia terrorystyczne,

CH - zagrożenie chemiczne,

W - zagrożenia wojenne

Lp.	MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT	NR. REJ. ZABYT.	RODZAJE ZAGRZEŃ					
				P	Z	H	T	CH	W
1.	BRONIEWO	Założenie dworsko – parkowe <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dwór ▪ Park 	A/1157	x		x	x	x	x
2.	DĘBOWO	Założenie dworsko – parkowe <ul style="list-style-type: none"> ▪ Park ▪ Stajnia ▪ Stodoła ▪ Wolarnia ▪ Chlewnia ▪ Obora ▪ Wieża ciśnień ▪ Wozownia, ob. Magazyn ▪ Dom 	A/1408	x		x	x	x	x

		mieszkalny							
3.	SADKI	Kościół Parafialny p.w. Św. Wojciecha	A/807	x		x	x	x	x
4.	SADKI	Cmentarz rzymsko – katolicki parafii pw. Św. Wojciecha – cmentarz parafialny	A/1138	x		x	x	x	x
5.	SADKI	Kaplica Grobowa rodziny Robowskich z ok. 1915 r. na cmentarzu parafialnym	A/1723	x		x	x	x	x
6.	SADKI	A. Nagrobek Floriana Kmieciaka. B. Nagrobek Ks. Stanisława Lemieża. C. Nagrobek Małgorzaty Szulc.		x		x	x	x	x
7.	SADKI	Postument z krzyżem nagrobka Katarzyny z Lemieźów Krotofil.		x		x	x	x	x
8.	SAMOSTRZEL	Założenie pałacowo – parkowe <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pałac ▪ Park 	A/884	x	x	x		x	x

**OCHRONA ZABYTKÓW NA WYPADEK SYTUACJI KRYZYSOWYCH W CZASIE POKOJU
- PROCEDURY POSTĘPOWANIA-**

A. Pożar

Procedura postępowania w razie pożaru jest określona w Instrukcjach i planach ochrony przeciwpożarowej, które winny posiadać jednostki organizacyjne będące właścicielami obiektów zabytkowych. Szczególnie istotnym elementem, który musi być uwzględniony w zabezpieczeniu przeciwpożarowym obiektów zabytkowych

i w prowadzeniu akcji ratowniczo - gaśniczej w razie pożaru jest priorytet zabezpieczenia i ratowania obiektów wpisanych do rejestru zabytków lub będących w trakcie procedury wpisu w taki sposób, aby podlegały one szczególnej ochronie, zaraz po przedsięwzięciach służących ochronie życia ludzkiego.

Do takich przedsięwzięć należy w szczególności:

1. Zabezpieczenie ognioochronne obiektów drewnianych i elementów konstrukcyjnych z drewna.
2. Utrzymanie w sprawności i sprawdzenie działania sygnalizacji alarmu przeciwpożarowego i monitoringu jeśli taki funkcjonuje.
3. Zapewnienie sprawności, gotowości umiejętności obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego.
4. Przygotowanie do własnych działań ratowniczych w oparciu o grupę zabezpieczającą - ratowniczą i sprzęt podręczny, która będzie szkolona z elementami ćwiczeń praktycznych,
5. W razie wybuchu pożaru podjęcie próby lokalizacji źródła ognia i jego stłumieniu w zarodku przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego, zamykania dopływu świeżego powietrza (tlenu), wyłączeniu zasilania.
6. Zabezpieczenie na miejscu lub demontaż i wynoszenie cennych i palnych elementów wyposażenia architektonicznego (np. zdobionych drzwi, itp.) z wykorzystaniem pracowników znajdujących się w obiektach zabytkowych.
7. Po przybyciu jednostki ratowniczo - gaśniczej państwowej straży pożarnej, podporządkowanie wszystkich działań dowódcy akcji oraz udzielanie pomocy i niezbędnych informacji.
8. Czuwanie nad zachowaniem szczególnej ostrożności podczas gaszenia pomieszczeń o bogatym wystroju architektonicznym i plastycznym.
9. Uczestniczenie w dokumentowaniu działań i strat, ustaleniu przyczyn pożaru i podejmowaniu działań zabezpieczających po pożarze.
10. Po zakończeniu akcji ratowniczo - gaśniczej, zabezpieczenie i przeszukanie pogorzeliska, poinformowanie Kujawsko - Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i Wójta Gminy Sadki o stratach, szkodach i ewentualnych potrzebach pomocy, na „formularzu zgłoszenia strat”.
11. Przystąpienie do prac zabezpieczających i konserwatorskich celem przywrócenia poprzedniego stanu obiektów.

12. W razie potrzeby wprowadzenie zmian i uzupełnień aktualizacyjnych do „Planu ochrony zabytków Gminy Sadki na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych”.

B. Podtopienia i zalania

Podtopienia i miejscowe zalania mogą wystąpić w związku z długotrwałymi i intensywnymi opadami deszczu. Zjawiska te mają miejsca szczególnie w okresie jesiennym oraz wiosennym. Podtopienia i miejscowe zalania mogą również wystąpić wiosną w czasie szybkiego topnienia pokrywy śnieżnej. Zjawiska te powodują podniesienie poziomu wód gruntowych i zwiększone zwilgocenie fundamentów oraz piwnic. Braki w drożności kanałów burzowych i zewnętrznej instalacji przeciwdeszczowej obiektów budowlanych powodują wycieki i miejscowe zalania ścian, stropów itp. Podobne skutki może spowodować awaria sieci wodociągowo - kanalizacyjnej i centralnego ogrzewania. Zalania budynków od góry mogą nastąpić w razie łącznego wystąpienia silnej wichury i ulewy, najczęściej podczas burzy, jeśli dojdzie do zerwania części lub całości pokrycia dachu. Na terenie gminy, obiekty zabytkowe są w minimalnym stopniu narażone na podtopienie czy zalanie obiektu zabytkowego od góry. W celu zminimalizowania ewentualnych strat, należy podjąć następujące działania polegające na:

1. Obserwowaniu zjawisk pogodowych i analizowaniu prognoz krótkoterminowych oraz długoterminowych.
2. Utrzymaniu łączności i wymianie informacji ze stanowiskiem kierowania oc
3. Przestrzeganiu terminów i rzetelności wykonywania przeglądów i remontów instalacji i urządzeń wodno - kanalizacyjnych oraz założenia rynien na budynkach , instalacji odgromowej a także kanalizacji przeciwdeszczowej.
4. Aktualizowaniu składu, szkoleniu i utrzymaniu w gotowości do działania grupy zabezpieczająco - ratowniczej utworzonej przy obiekcie zabytkowym. (zadania właściciela lub użytkownika obiektu zabytkowego).
5. Wytypowaniu miejsc najbardziej zagrożonych podtopieniem (zalaniem) w przypadku obfitych i długotrwałych opadów.
6. Sprawdzeniu szczelności, zamocowaniu zamknięć drzwi, okiennic, okien i usunięciu występujących braków i uszkodzeń.

7. Przygotowanie materiałów, narzędzi i urządzeń do ratowania i doraźnego usuwania uszkodzeń w razie zalania z innych przyczyn -takich jak: łopaty, kilofy, łomy, piły ręczne i spalinowe, siekiery, podnośniki hydrauliczne, wózki, drabiny, młoty i młotki, gwoździe, deski, krokwie, łąty, palety, płyny, folie budowlane, taśmy uszczelniające, papę, liny, sznurek, blachę ocynkowaną, rury pcv - o różnych profilach złączki, uszczelniacze bitumiczne, materiały szybkowiązące, szmaty, pakuły, wiadra, kotły i inne zbiorniki na wodę, pompy, nożyce do cięcia blachy, węże do wody, buty gumowe, rękawice ochronne, peleryny , zapasy żywności i wody pitnej i do celów higienicznych, środków opatrunkowych mi dezynfekcyjnych, podręcznego sprzętu oświetleniowego (latarki, lampy naftowe i świece.) itp.
8. Utrzymywaniu w gotowości i przygotowaniu do uruchomienia awaryjnego zasilania i oświetlenia zastępczego, wyłączeniu zasilania energetycznego w obiektach - pomieszczeniach które ulegają zalaniu bądź zostały zalane.
9. Usunięciu z otoczenia budynków przedmiotów mogących być zabranymi przez wodę (ławki, tablice informacyjne, kosze na śmieci itp.).
10. Prowadzenie działań ratowniczych własnymi siłami (grupami zabezpieczenia i ratownictwa utworzonymi przy obiektach zabytkowych) w zależności od sytuacji i w razie potrzeby organizowania i wyposażania sił wsparcia.
11. Dokumentowaniu strat i prowadzonych działań, prowadzonych wstępnych prac doraźnie zabezpieczających zabytki przed dalszym zniszczeniem, katastrofą budowlaną itp. W miejscach uszkodzeń.
12. Osuszeniu i wietrzeniu pomieszczeń, sprzątanii i wywózce śmieci i zniszczonych elementów.
13. Prowadzenie oceny i wyceny strat, przy udziale uprawnionego rzeczoznawcy, informowaniu organów założycielskich i Kujawsko - Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, także Wójta Gminy Sadki o stratach „formularz zgłoszenia strat” i ewentualnych potrzebach pomocy rzeczowej, specjalistycznej i finansowej.
14. Opracowaniu wniosków i aktualizowaniu „Planu ochrony zabytków Gminy Sadki na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych”.

C. Wystąpienie katastrofalnych zjawisk atmosferycznych

Warunkami takimi na terenie Polski, a tym samym na terenie gminy mogą być w szczególności huraganowe wiatry pochodzenia burzowego lub wynikające z przechodzenia frontów atmosferycznych lub z anomalii pogodowych. Mogą im towarzyszyć, w zależności od pory roku gwałtowne ulewy, gradobicia lub śnieżyce. W przypadku bezpośredniego zagrożenia lub wystąpienia w/w zjawisk będą wykonywane następujące czynności:

1. Śledzenie komunikatów w środkach masowego przekazu.
2. Zaktualizowanie oceny stanu zagrożenia zabytkowych obiektów, ich stanu technicznego, stanu otaczającego drzewostanu, oraz drzew stanowiących pomniki przyrody.
3. Sprawdzenie stanu obecności pracowników, ze szczególnym uwzględnieniem członków grup zabezpieczenia i ratownictwa zabytków.
4. Powiadomienie pracowników o zagrożeniu i zapewnieniu dojazdu osób niezbędnych do prac zabezpieczających i akcji ratowniczej.
5. Ograniczenie działalności jednostki w zależności od sytuacji i ostrzeżenie przebywających gości o zagrożeniu i zasadach postępowania w razie katastrofy.
6. Sprawdzenie stanu zabezpieczenia w środki materiałowe i techniczne, wodę pitną, żywność, medykamenty itp. Do funkcjonowania jednostki prowadzącej akcję ratowniczą i udzielania pierwszej pomocy, dokonanie niezbędnych uzupełnień.
7. Przygotowanie zabytkowych obiektów do funkcjonowania w warunkach ograniczonej ilości pracowników, utrudnień w komunikacji, łączności, dostawach wody, energii, gazu i zaopatrzenia.
8. Zamknięcie (zaryglowania) i w miarę potrzeb dodatkowe zabezpieczenie zagrożonych otworów drzwiowych i okien (workami z piaskiem, ekranami, zaporami itp.).
9. Usunięcie z terenu przedmiotów nie przytwierdzonych trwale do podłoża mogących ulec przemieszczeniu.
10. Odsunięcie od okien cennych przedmiotów, w tym eksponatów i wyposażenia, przeniesienie ich w bezpieczne lub dosunięcie (dostawienie) do ścian, zabezpieczenie przed przesunięciem i okrycie osłonami (folią, brezentem itp.).

11. Reagowanie na działanie czynników niszczących i prowadzenie akcji ratowniczej wydzielonymi siłami grupy zabezpieczająco – ratowniczej.
12. Organizowanie dodatkowego wsparcia dla sił prowadzących działania ratownicze.
13. Alarmowanie w razie potrzeby gminnego zespołu zarządzania kryzysowego, a także specjalistycznych sił ratowniczych (psp, osp itp.).
14. Organizowanie pierwszej pomocy dla osób poszkodowanych w czasie katastrofy i akcji ratowniczej, alarmowanie w razie potrzeby sił ratownictwa medycznego.
15. Zabezpieczenie uszkodzonych obiektów i elementów przed dalszą destrukcją.
16. Usuwanie zniszczonych, nieprzydatnych elementów, połamanych drzew, wywóz gruzu, śmieci, itp.
17. Dokonywanie oceny i szacowania strat, przy pomocy uprawnionego rzeczoznawcy.
18. Dokumentowanie strat i prowadzonych działań ratowniczych i zabezpieczających.
19. Informowanie organu założycielskiego, Kujawsko - Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz Wójta Gminy Sadki o poniesionych stratach (na formularzu zgłoszenia strat), podjętych działaniach i o ewentualnych potrzebach pomocy.
20. Przywrócenie stanu utrzymania zabytków sprzed katastrofy.
21. Opracowaniu wniosków i aktualizowaniu „Planu ochrony zabytków Gminy Sadki na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych”.

D. Zagrożenie środkami biologicznymi, chemicznymi i promieniotwórczymi

Skażenia środkami toksycznymi mogą wystąpić na skutek katastrof komunikacyjnych na przebiegających w pobliżu szlakach drogowych, a także w wyniku ataku zbrojnego lub terrorystycznego z użyciem broni chemicznej lub biologicznej. Zagrożenie środkami promieniotwórczymi może mieć takie same źródła lub być skutkiem awarii w nawet odległych elektrowniach atomowych lub zakładach wykorzystujących w produkcji substancje promieniotwórcze. Sygnał alarmowy w przypadku zagrożenia może być nadany w systemie OC, Zarządzania Kryzysowego,

przez radio, TV, telefon, fax., syreny alarmowe, ruchome środki nagłaśniające lub inny wewnętrzny system informacji i ostrzegania. W razie zagrożenia bądź ataku podjęte będą następujące działania:

1. włączenie odbiorników PR i TV na program lokalny i śledzenie sygnałów ostrzegawczych z Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego,
2. zawiadomienie pracowników oraz innych osób przebywających w obiektach zabytkowych o zagrożeniu i ich wyprowadzeniu z przewidywanego rejonu największego zagrożenia, w kierunku pod wiatr od spodziewanego kierunku zagrożenia, a ze strefy skażonej -poprzecznie do kierunku wiatru, unikanie jakiegokolwiek zetknięcia się z opadami radioaktywnymi, skażonym terenem lub przedmiotami,
3. zachowanie spokoju, rozwagi i przeciwdziałanie przejawom samowoli i paniki,
4. wyłączenie urządzeń wentylacyjnych i klimatycznych, zamknięcie i uszczelnienie okien, drzwi i otworów wentylacyjnych, okrycie folią zabytków, sprzętów i wyposażenia,
5. przygotowanie podręcznych środków ochronno - ratowniczych i odtrutek jak maski przeciwgazowe i przeciwpyłowe, maseczki z tkaniny, okulary ochronne, wilgotne tampony, płaszcze i rękawice ochronne, buty gumowe, nakrycia głowy, gaza, wata, woda, kwas octowy, woda utleniona, oliwa jadalna, olej parafinowy, spirytus, mydło i środki piorące, wiadra, szczotki, odkurzacze,
6. wykonywanie poleceń osób i organów kierujących akcją ratowniczą,
7. zgromadzenie w szczelnych opakowaniach i pomieszczeniach zapasów wody pitnej i żywności, a w razie bezpośredniego zagrożenia, powstrzymanie się od spożywania posiłków, napojów, palenia tytoniu i wykonywania prac wymagających dużego wysiłku fizycznego,
8. wyprowadzanie ludzi z rejonów i pomieszczeń skażonych do bezpiecznych uszczelnionych pomieszczeń, miejsc i ukryć,
9. organizowanie pierwszej doraźnej pomocy dla osób poszkodowanych,
10. w miarę potrzeby - wezwanie służb ratowniczych poprzez Stanowisko Kierowania OC lub Policję oraz udzielanie im pomocy,
11. do odwołania alarmu nie opuszczanie uszczelnionych pomieszczeń, nie podchodzenie do okien, drzwi i otworów wentylacyjnych,

12. rozpoczęcie zabiegów sanitarnych, odkażania i dezynfekcji osób poszkodowanych po przeniesieniu do miejsc bezpiecznych w następującej kolejności:
 - a) zdjęcie z poszkodowanego odzieży, butów i innych przedmiotów osobistych,
 - b) umieszczenie zdjętych rzeczy i przedmiotów osobistych w specjalnych zamkniętych workach i ich pozostawienie w strefie skażenia, jako materiałów niebezpiecznych,
 - c) usunięcie zanieczyszczeń za pomocą środków podręcznych (tamponu, chusteczki, itp.),
 - d) umycie miejsc skażonych dużą ilością ciepłej wody z dodatkiem mydła lub łagodnych detergentów, pod łagodnym ciśnieniem ze zwróceniem szczególnej uwagi na oczy, błony śluzowe, fałdy skóry, pachwiny itp. (oczy przemywać samą wodą),
 - e) stosowanie środków odkażających - przy skażeniu środkami paraliżującymi, parzącymi i duszącymi, do mycia stosować 5% roztwór podchlorynu wapnia, przy łzawiących - wody z szarym mydłem, przy skażeniach środkami biologicznymi i radiologicznymi - mycie mydłem i wodą całego ciała,
13. przystąpienie do wietrzenia, odkażania i dezaktywacji pomieszczeń niezwłocznie po odwołaniu alarmu,
14. usunięcie niepotrzebnych, skażonych przedmiotów i materiałów,
15. wykorzystywanie środków ochrony osobistej,
16. w razie potrzeby wezwanie specjalistycznych sił ze sprzętem, toksykologa,
17. określenie strat i szkód i powiadomienie organu założycielskiego oraz Wójta Gminy Sadki,
18. doprowadzenie obiektów, terenu i wód do stanu wyjściowego,
19. odtworzenie niezbędnych zapasów,
20. wykorzystanie doświadczeń praktycznych do aktualizacji „Planu ochrony zabytków Gminy Sadki na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych”.

**E. Katastrofa budowlana, techniczna, komunikacyjna
lub zniszczeń obiektów budowlanych i infrastruktury technicznej**

Katastrofa budowlana lub miejscowe zniszczenia w obiektach na obszarze gminy mogą być powodowane:

1. Wybuchem gazu lub innych paliw, substancji łatwopalnych oraz materiałów niebezpiecznych przewożonych taborem po szlakach komunikacyjnych na terenie gminy,
2. Rozszczelnieniem instalacji wewnętrznych (gazowej, co, wodociągowo - kanalizacyjnej),
3. Osunięciem stropów,
4. Tąpnięciem gruntu,
5. Naruszeniem ważnych elementów konstrukcyjnych budynków,
6. Osuwiskami i rozmyciem gruntu w miejscowościach usytuowania budynków (przy rozlewiskach, miejscach prac ziemnych),
7. Jako skutki wtórne katastrofy lotniczej.

Katastrofa budowlana lub techniczna może wystąpić samoistnie, na skutek działania przyrody lub może być wynikiem błędu w sztuce budowlanej, zaniechania lub zaniedbań w konserwacji budynków, działania sił niszczących uruchomionych przez człowieka, katastrof komunikacyjnych itp. W razie bezpośredniego zagrożenia katastrofą budowlaną lub techniczną bądź ich nagłego wystąpienia podjęte zostaną następujące działania:

1. Powiadomienie kierownictwa obiektów i pracowników o zagrożeniu lub zdarzeniu.
2. Zorganizowanie wyprowadzenia ludzi z zagrożonego rejonu.
3. Doraźne zabezpieczenie zagrożonych miejsc.
4. Wyłączenie głównych instalacji w budynku (elektrycznej, gazowej, wodnej i co).
5. zaalarmowanie w razie potrzeby służb porządkowych i ratowniczych (policja, państwowa straż pożarna, gminny zespół zarządzania kryzysowego).
6. Zabezpieczenie terenu katastrofy i niedopuszczanie osób postronnych.
7. wykonywanie poleceń oraz udzielanie informacji i pomocy kierującemu akcją ratowniczą.
8. Udzielanie pierwszej pomocy osobom poszkodowanym.

9. Ratowanie cennych elementów wystroju architektonicznego i zabytkowego wyposażenia.
10. Zabezpieczenie miejsca katastrofy i uszkodzonych fragmentów budowli przed dalszą destrukcją i niszczącym wpływem warunków atmosferycznych.
11. Dokumentowanie strat i przeprowadzonych działań.
12. Wstępna ocena szkód i strat.
13. Informowanie organu założycielskiego, Kujawsko - Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz Wójta Gminy Sadki o poniesionych stratach i szkodach (na formularzu zgłoszenia strat), o potrzebach pomocy materialnej i eksperckiej.
14. Stopniowe przywracanie stanu wyjściowego poprzez usuwanie zniszczeń i przystąpienie do prac remontowych.
15. Wprowadzenie niezbędnych korekt i uzupełnień do „planu ochrony zabytków gminy sadki na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych”.

F. Zagrożenie atakiem terrorystycznym

Terroryzm polega na przemyślanym i skrytym zastosowaniu środków przemocy w celu wywołania strachu, paniki oraz spowodowania strat ludzkich i zniszczeń określonych obiektów i wyposażenia, dla osiągnięcia celów politycznych, ekonomicznych, militarnych lub społecznych. Akty terrorystyczne mają często podłoże etniczne, kulturowe lub religijne. Akty terrorystyczne mogą mieć formę rzeczywistą lub pozorowaną i przejawiać się w postaci rzeczywistego zagrożenia atakiem bądź powiadamiania przez sprawców o zagrożeniach (podłożeniu ładunku wybuchowego itp.) celem zastraszenia określonych organów i społeczności. Najczęściej spotykane rodzaje ataków terrorystycznych to:

1. Podkładanie w miejscach zgromadzeń publicznych, przebywania ważnych osobistości itp. Ładunków wybuchowych.
2. Atakowanie ważnych obiektów środkami wybuchowymi lub zapalającymi.
3. Zamachy na ważne osobistości z użyciem broni.
4. Rozpylanie lub rozlewanie niebezpiecznych substancji chemicznych, biologicznych lub promieniotwórczych.

5. Zakażenie ujęć wodnych lub żywności.
6. Wysyłanie lub dostarczenie (doręczenie) przesyłek zawierających niebezpieczne ładunki lub substancje.
7. Zajmowanie ważnych budynków lub innych reprezentacyjnych obiektów użyteczności publicznej.
8. Zajmowanie i wykorzystywanie dla własnych celów zabytków i miejsc kultu religijnego podlegających ochronie, połączenie często z aktami wandalizmu i grabieży.
9. Celowe uszkodzenia instalacji i urządzeń mających wpływ na bezpieczeństwo osób i mienia.
10. Urowadzenia osób w celu zastraszenia lub wymuszenia okupu. Prawie wszystkie spośród wyżej wymienionych rodzajów ataków terrorystycznych mogą wystąpić w warunkach funkcjonowania niektórych obiektów zabytkowych, narażając na niebezpieczeństwo ludzi tam przebywających.

W razie organizowania na obiektach imprez lub uroczystości i innych przedsięwzięć z udziałem ważnych osobowości (polityków, twórców kultury itp.) - grupujących większe ilości osób - obowiązuje zachowanie szczególnej ostrożności i czujności przez wszystkich uczestników i pracowników oraz stosowanie się do poleceń organów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i udzielanie im niezbędnej pomocy.

Na wypadek zagrożenia bezpośrednim napadem terrorystycznym lub w razie podłożenia niebezpiecznego ładunku na terenie obiektów zostaną podjęte następujące działania:

1. utrzymanie w stałej gotowości systemu, personelu i urządzeń lub w razie podłożenia osób i mienia w obiektach tych dozoru wewnętrznego, monitoringu i ochrony zewnętrznej oraz alarmowania, łączności i powiadamiania o zagrożeniach,
2. prowadzenie szkoleń i sprawdzianów pracowników,
3. wnikliwa i dyskretna kontrola dostępu osób z zewnątrz na teren obiektów w szczególności w przeddzień i w dniu spotkań z udziałem osobistości ze świata polityki, kultury, nauki itp. oraz przy okazji organizacji imprez z udziałem większej ilości osób,

4. sprawdzenie czy w pomieszczeniach oraz miejscach ogólnodostępnych nie znajdują się przedmioty nie stanowiące ich stałego wyposażenia lub pozostawienia przez osoby przebywające w obiektach,
5. zwrócenie uwagi na ślady przemieszczenia oraz zmiany w wyglądzie przedmiotów i urządzeń oraz na wszelkie dodatkowe dźwięki i sygnały nieznanego pochodzenia,
6. przyjęcie zawiadomienia o podłożeniu ładunku lub zlokalizowanie niebezpiecznego przedmiotu, ze zwróceniem uwagi na ustalenie miejsca położenia, opisu ładunku (przedmiotu), rodzaju, siły i czasu rażenia, numeru telefonu i podstawowych danych osoby zgłaszającej (imię i nazwisko, adres) źródła uzyskania informacji (bezpośredniego lub pośredniego),
7. powiadomienie przez osobę, która zauważyła przedmiot niewiadomego pochodzenia lub przyjęła zawiadomienie o podłożeniu ładunku dyrektora, kierownika jednostki,
8. zaalarmowanie dyżurnego Komendy Policji o zgłoszeniu podłożenia ładunku wybuchowego lub zauważeniu podejrzanego przedmiotu, z podaniem danych i numeru telefonu i odnotowanie imiennego potwierdzenia zgłoszenia,
9. zarządzenie i zorganizowane przeprowadzenie ewakuacji osób i personelu z zagrożonego obiektu lub obszaru,
10. uniemożliwienie dostępu osobom postronnym,
11. w miarę możliwości sprawdzenie wiarygodności przyjętego zgłoszenia bez zbliżania się do niebezpiecznego ładunku (przedmiotu) lub miejsca gdzie się on znajduje,
12. zapobieganie przejawom dezinformacji, szerzenia strachu lub paniki, izolowanie osób utrudniających akcję rozpoznawczo - ratowniczą,
13. przekazanie informacji i udzielanie pomocy siłom interwencyjnym Policji, ze zwróceniem szczególnej uwagi na lokalizację niebezpiecznych przedmiotów newralgicznych punktów obiektu oraz podjęte dotychczas działania,
14. wykonywanie poleceń kierującego akcją, w tym podejmowanie kolejnych działań w zakresie ewakuacji osób, mienia i udzielanie pierwszej pomocy osobom poszkodowanym, a w razie potrzeby korzystanie z pomocy wyspecjalizowanej jednostki ratowniczej,

15. udzielenie pomocy Policji w ustaleniu przyczyn, przebiegu i sprawców zdarzenia oraz w sporządzeniu protokołu,
16. powiadomienie o zdarzeniu organu założycielskiego i Wójta Gminy Sadki, a w razie strat w zabytkach również Kujawsko - Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (na formularzu zgłoszenia strat) i ewentualnych potrzebach pomocy,
17. wprowadzenie stosownych zmian i uzupełnień do „Planu ochrony zabytków Gminy Sadki na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych” z wykorzystaniem uzyskanych doświadczeń i wniosków,
18. dokumentowanie przebiegu zdarzenia i szacowanie ewentualnych strat.

W razie otrzymania niebezpiecznej przesyłki będą podjęte następujące działania:

1. powstrzymanie się od otwierania (naruszenia) przesyłki lub potrząsania nią i pozostawienie jej na miejscu w miarę możliwości w zamkniętym pojemniku lub torbie plastikowej bądź przykrywając przesyłkę folią, papierem,
2. obserwowanie czy z przesyłki nie wydobywa się jakaś substancja lub podejrzane dźwięki,
3. opuszczenie, zamknięcie drzwi i okien oraz odizolowanie od ruchu osób pomieszczenie i obiektu w którym znajduje się przesyłka,
4. wyłączenie urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacji w obiekcie,
5. zawiadomienie Policji i w razie potrzeby specjalistycznych służb ratowniczych (ratownictwa chemicznego, medycznego itp.),
6. dokładne umycie rąk mydłem i letnią wodą unikając dotykania twarzy, lub w razie potrzeby umycia mydłem i wodą pod prysznicem całego ciała przez osoby, które zetknęły się z przesyłką i ewentualne ich zbadanie i udzielenie pierwszej pomocy,
7. zdjęcie i zamknięcie w szczelnie zamkniętych torbach (pojemnikach) części ubioru i obuwia, które mogą mieć styczność z niebezpieczną substancją i ich przekazanie odpowiednim służbom,
8. w razie rozsypania substancji przykrycie jej papierem lub folią (bez jej przemieszczania, zmiatania, zgarniania itp.),
9. sporządzenie listy osób mogących mieć styczność z przesyłką i udostępnienie jej Policji i służbie medycznej,

10. wprowadzenie środków ostrożności w postępowaniu z przesyłkami z zewnątrz w szczególności poprzez:

- a) wyznaczenie i przeszkolenie osób upoważnionych do przyjmowania i otwierania przesyłek oraz powiadamianie w razie potrzeby kierownictwa bądź właściciela obiektu i służb ratowniczych,
- b) wydzielenie i wyposażenie pomieszczenia do przyjmowania przesyłek, wyposażenie w worki foliowe, rękawice i okulary ochronne itp.),
- c) zwrócenie uwagi na sposób zaadresowania przesyłki, w szczególności otrzymanej z zagranicy lub adresowanej do rąk własnych kierownictwa lub innych ważnych osób przebywających w obiekcie, posiadającej błędy w adresowaniu, brak stempla poczty lub jego niezgodność z adresem zwrotnym, nietypowy wygląd lub wymiary itp.

G. W razie zaistnienia aktu(ów) wandalizmu

Akty wandalizmu w obiektach zabytkowych mogą wystąpić zarówno w czasie pokoju jak i podczas działań wojennych. Mogą mieć charakter celowy lub niezamierzony wynikający z niewiedzy, niefrasobliwości lub niedbalstwa bądź nieodpowiedzialnym zachowaniem grupy lub jednostek. Mogą też być skutkiem niewłaściwie prowadzonych prac remontowo - budowlanych, instalacyjnych lub porządkowych. Akty wandalizmu mogą też przybrać postać zanieczyszczenia wód, niszczenia urządzeń wodnych i parkowych, niszczeniu lub uszkodzeniu elementów ogrodzenia, oświetlenia i małej architektury - w połączeniu z uszkodzeniem elewacji, wybijaniu okien, wrywaniu lub wyważaniu drzwi, wymontowywaniu lub tłuczeniu detali architektonicznych i innych elementów wystroju pomieszczeń (zabrudzenie podłóg, ścian i sufitów itp.).

W razie zagrożenia aktami wandalizmu lub zaistnienia takich zdarzeń będą podjęte następujące działania:

1. zaostrenie kontroli osób przybywających i przebywających w obiektach i zamknięcie dostępu dla osób postronnych,

2. zabezpieczenie miejsca zdarzenia przed osobami trzecimi, nie ruszanie, nie dotykane miejsc i detali, nie sprzątanie, nie wykonywanie żadnych czynności mogących spowodować zacieranie śladów,
3. zaalarmowanie Policji i innych służb porządkowych,
4. ograniczenie ruchu pracowników i gości na terenie obiektu,
5. udzielanie informacji i pomocy organom prowadzącym postępowanie i służbom ratowniczym, w tym w ustaleniu sprawców zdarzenia i poszukiwaniu utraconych - skradzionych przedmiotów lub elementów, między innymi poprzez udostępnianie dokumentacji opisowej i fotograficznej,
6. zapobieganie rozprzestrzenianiu się (powiększaniu) zniszczeń lub uszkodzeń,
7. dokumentowanie zdarzenia oraz zniszczeń i uszkodzeń, dokonanie wstępnej oceny i szacowania strat,
8. powiadomienie organu założycielskiego, Kujawsko - Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i Wójta Gminy Sadki o zdarzeniu i poniesionych stratach (na formularzu zgłoszenia strat) oraz ewentualnych potrzebach pomocy,
9. przystąpienie do przywrócenia stanu poprzedniego zniszczonych lub uszkodzonych zabytków (prace zabezpieczające i konserwatorskie),
10. powrót do normalnego funkcjonowania obiektów,
11. wprowadzenie niezbędnych korekt (uzupełnień) do planu i systemu ochrony.

OCHRONA ZABYTKÓW NA WYPADEK KONFLIKTU ZBROJNEGO

Zabytki nieruchome rozmieszczone na terenie Gminy Sadki w razie niebezpieczeństwa wybuchu konfliktu zbrojnego będą utrzymywane w sprawności technicznej z równoczesnym ograniczeniem ich funkcji użytkowych, stosownie do decyzji organu założycielskiego w zakresie funkcjonowania instytucji w czasie wojny. Główny wysiłek kierownictwa i pracowników obiektów zabytkowych będzie nakierowany na zgromadzenie i zabezpieczenie materiałowo - techniczne prac przygotowawczych mających na celu odpowiednie zabezpieczenie, w pierwszej kolejności, najcenniejszych zabytków nieruchomych tj. obiektów wpisanych do rejestru zabytków, a w szczególności najbardziej wartościowych elementów.

Wszystkie obiekty zabytkowe i obszary (parki) podlegają ochronie w ramach prac przygotowawczych. Sprawdzeniu i uzupełnieniu ewidencji i dokumentacji technicznej, budowlanej i konserwatorskiej - opisowej, rysunków technicznych i fotografii stanu aktualnego, w tym kopii kart ewidencyjnych zabytków oraz przygotowaniu ukrycia i zabezpieczenia tej dokumentacji, w ramach zabezpieczenia archiwum jednostki przed ewentualnym zniszczeniem lub kradzieżą.

Przygotowaniu i zorganizowaniu określonej ilości znaków rozpoznawczych Konwencji Haskiej z materiałami i narzędziami do ich przymocowania oraz określeniu sił i czasu wykonania. Przygotowaniu wykonawców sprzętu i narzędzi oraz zaplanowaniu dostaw materiałów do wykonywania prac techniczno - zabezpieczających najbardziej cenne elementy wystroju architektonicznego oraz demontażu i ukrycia najbardziej zagrożonych detali.

Wydzieleniu i przeszkoleniu grupy zabezpieczenia i ratownictwa zabytków nieruchomych oraz zapewnienie jej właściwego wyposażenia i gotowości powiadamiania, dowozu, zabezpieczenia itp.). Wyborze i zaangażowaniu konsultanta (architekta, konserwatora zabytków nieruchomych) do nadzorowania prac zabezpieczających ratowniczych i ewentualnej oceny strat. Prowadzenie monitoringu zagrożeń we współdziałaniu z organami obrony cywilnej, zarządzania kryzysowego i w oparciu o komunikaty i sygnały ostrzegawcze krajowego i lokalnego systemu ostrzegania. Przeszkoleniu obsad obiektów z zakresu znajomości sygnałów alarmowych i sposobu postępowania (procedur) na wypadek zagrożeń wynikających z sytuacji militarnej i przewidywanych działań zbrojnych w rejonie gminy. Zorganizowanie i przygotowanie do uruchomienia systemu wzmocnionej obserwacji, kontroli dostępu i ochrony obiektów oraz obszarów na wypadek zagrożenia wojennego oraz terrorystycznego.

OCHRONA ZABYTKÓW W OKRESIE NARASTANIA ZAGROŻENIA (ZADANIA W CZASIE PODWYŻSZONEJ GOTOWOŚCI)

W okresie narastania zagrożenia państwa będą podjęte następujące działania:

1. Zamknięcie dostępu na teren zabytków nieruchomych i obszarów.

2. Uruchomienie systemu wzmożonej obserwacji obiektów i ochrony polegającej na zorganizowaniu stałego dyżuru składającego się z pracowników poszczególnych obiektów (jeśli są takie obsady).
3. Wykonanie przewidzianych prac inżyniersko - budowlanych w zabytkowych obiektach (obudowa, osłona, demontaż i ukrycie elementów) jeśli obiekty wymagają takich prac.
4. Umieszczenie znaków rozpoznawczych Konwencji Haskiej na dachach obiektów zabytkowych.
5. Przygotowanie budynków do zaciemniania, uruchamiania awaryjnego zasilania energetycznego i oświetlenia zastępczego - jeśli istnieją takie możliwości.
6. Zmagazynowanie i utrzymanie w stałej gotowości sprzętu technicznego i transportowego, materiałów (budowlanych, izolacyjnych itp.), narzędzi i urządzeń oraz środków podręcznych do prac ratowniczych i ochrony osobistej personelu obiektów.
7. Zgromadzenie niezbędnych zasobów zapasów wody, żywności, środków opatrunkowych i dezynfekcyjnych, środków czystości itp.
8. Sprawdzenie systemu łączności, alarmowania i powiadamiania pracowników i specjalistycznych służb ratowniczych.
9. Prowadzenie stałego monitoringu zagrożeń i podejmowanie stosownych działań w zależności od sytuacji.
10. Zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia osobom wyznaczonym do stałego dyżuru, ochrony oraz grupy zabezpieczenia i ratownictwa zabytków (jeśli taka będzie powołana).

W razie wystąpienia nagłego zagrożenia wojennego i braku czasu na wykonanie wszystkich przewidywanych prac zabezpieczających obiekty zabytkowe -w pierwszej kolejności zostaną wykonane oznakowania obiektów zabytkowych znakami rozpoznawczymi Konwencji Haskiej.

UWAGA: Czas wykonania oznakowania od 5 do 7 dni.

ZADANIA W CZASIE DZIAŁAŃ WOJENNYCH

1. Śledzenie sytuacji militarnej na podstawie komunikatów ze środków masowego przekazu, informacji od organów administracji wyższego szczebla, oraz przekazywanie stosownych informacji właścicielom, użytkownikom i administratorom oraz innym podmiotom uczestniczącym w procesie ochrony zabytków.
2. Stosowanie się do ogłoszonych alarmów i komunikatów oraz niezwłoczne zapoznanie z nimi obsad obiektów oraz innym osobom przebywającym w tym czasie w obiektach zabytkowych.
3. Zaciemnienie budynków i uruchomienie systemów awaryjnego zasilania i oświetlenia jeśli takie istnieją.
4. Zamknięcie wjazdów i wejść oraz zapewnienie pełnej kontroli wstępu do obiektów zabytkowych.
5. Prowadzenie prac ratowniczych i doraźnych zabezpieczeń w razie zniszczeń lub uszkodzeń.
6. Powiadomienie w razie potrzeby specjalistycznych sił ratowniczych i ratownictwa medycznego - udzielanie im informacji i pomocy w czasie trwania akcji ratowniczych.
7. Dokonywanie oceny, szacowanie i dokumentowanie strat powstałych uszkodzeń i zniszczeń.
8. Przekazywanie informacji o stratach i ewentualnych potrzebach pomocy do organu założycielskiego i Kujawsko - Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

LOGISTYCZNE ZABEZPIECZENIE DZIAŁAŃ OCHRONY ZABYTKÓW

Ochrona zabytków w wypadku konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowej w okresie podwyższenia gotowości obejmuje min. przygotowanie i rozmieszczenie znaków Konwencji Haskiej. Siły i środki techniczne potrzebne do wykonania i rozmieszczenia znaków Konwencji Haskiej, demontażu i ukrycia najcenniejszych detali i elementów wyposażenia zabytków, a także wykonania innych niezbędnych prac

zabezpieczających zabytki i wspomaganie profesjonalnych sił ratowniczych będą organizowane:

- a) na bazie formacji OC
- b) firm posiadających sprzęt samochodowo – transportowy
- c) na bazie osób wyznaczonych przez właścicieli, administratorów i użytkowników zabytków, a także wolontariuszy.

W przypadku zaistnienia całodobowego działania przy ochronie zabytków zostanie zabezpieczona przez Urząd Gminy w Sadkach baza noclegowa w oparciu o łóżka polowe, koce, śpiwory, materace i wyżywienie dla uczestników działań zabezpieczających i ratowniczych.

WNIOSKI Z ANALIZY ROZMIESZCZENIA I ZAGROŻENIA ZABYTEKÓW ORAZ SPOSOBY ICH OCHRONY

Z analizy rozmieszczenia nieruchomości i ruchomych zabytków wynika, że rozmieszczone są one na całym obszarze Gminy Sadki. Sposoby ochrony zabytków nieruchomości to:

- prowadzenie ewidencji zabytków w formie kart adresowych przez Wójta Gminy Sadki;
- oznakowanie zabytkowych obiektów znakami „Konwencji Haskiej”;
- uwzględnienie ochrony zabytków w planie zagospodarowania przestrzennego.

Sposoby ochrony zabytków nieruchomości i ruchomych to:

- a) prowadzenie ewidencji zabytków w formie kart adresowych przez Wójta Gminy Sadki;
- b) demontaż i ukrycie najcenniejszych detali architektonicznych i elementów wyposażenia;
- c) przygotowanie i rozmieszczenie znaków Konwencji o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego wraz z Regulaminem wykonawczym do tej Konwencji oraz Protokołem o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego, podpisanej w Hadze dnia 14 maja 1954 r. (Dz. U. z 1957 r. Nr 46, poz. 212), zwanej dalej "Konwencją haską";

- d) zgromadzenie i utrzymywanie w gotowości urządzeń, sprzętu, narzędzi, opakowań, materiałów niezbędnych do wykonania prac zabezpieczających i działań ratowniczych;
- e) zorganizowanie systemu monitorowania zagrożeń, alarmowania i powiadamiania;
- f) wyznaczenie i przygotowanie zespołów ludzkich do prac zabezpieczających i działań ochronnych;

Sposoby ochrony zabytków ruchomych to:

- na miejscu tj. schrony, piwnice, ukrycia,
- przez rozśrodkowanie,
- poprzez ich ewakuację.

Funkcją wiodącą w czasie wykonywania procedur ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i klęsk żywiołowych jest Koordynator Ochrony Zabytków, do zadań, którego odpowiednio należy:

1. Koordynacja wszelkich przedsięwzięć dotycząca ochrony zabytków na wypadek wojny i w czasie klęsk żywiołowych.
2. Udzielanie niezbędnych informacji służbom ratowniczym odnośnie obiektów zabytkowych.
3. Zapewnienie pomocy i konsultacji ekspertów w czasie działań ratowniczych.
4. Organizacja i nadzorowanie procesu oznakowania obiektów zabytkowych znakami Konwencji Haskiej.
5. Nadzorowanie wprowadzania procedur zaciemniania i wygaszania oświetlenia w obiektach zabytkowych.
6. Współdziałanie z właścicielami, administratorami i użytkownikami obiektów zabytkowych w zakresie ich ochrony.
7. Koordynacja przedsięwzięć w czasie odtwarzania obiektów zabytkowych.
8. Alarmowanie i ostrzeganie oraz przekazywanie ostrzeżeń w czasie pokoju organizuje na bazie Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, a w czasie wojny na bazie Stałego Dyżuru Urzędu Gminy w Sadkach. Gminne Formacje Obrony Cywilnej w czasie wojny uczestniczą w procedurach ochrony zabytków po uprzednim wyrażeniu zgody przez Szefa Obrony Cywilnej Gminy Sadki.

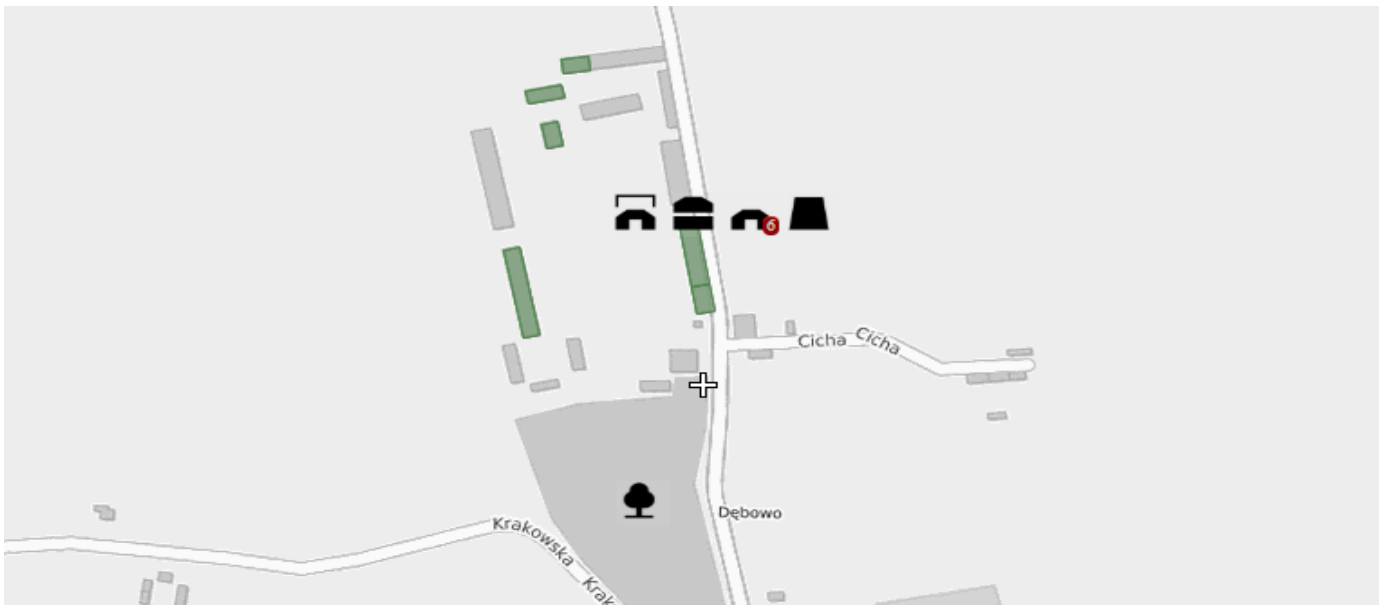
Załącznik 1.

ROZMIESZCZENIE ZABYTKÓW NA TERENIE GMINY SADKI

Rozmieszczenie zabytków w miejscowości Sadki oraz Samostrzel.

Rozmieszczenie zabytków w miejscowości Dębowo.

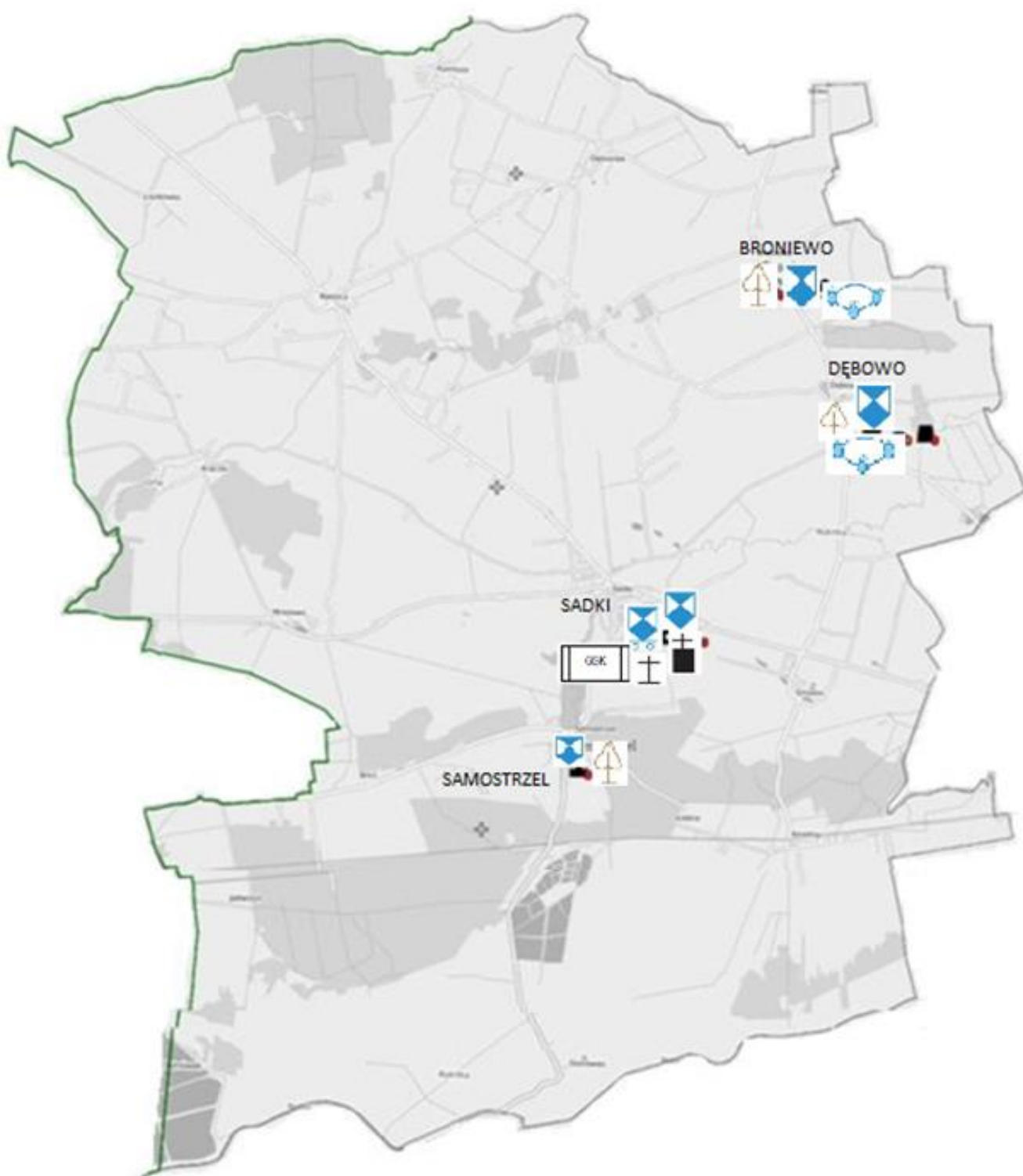
Rozmieszczenie zabytków w miejscowości Broniewo.

ZNAK	OPIS
	ZESPÓŁ GOSPODARCZY
	DOM MIESZKALNY
	BUDYNEK GOSPODARCZY
	BUDOWLA
	KOŚCIÓŁ
	OBIEKT SAKRALNY
	CMENTARZ RZYMSKO - KATOLICKI
	PARK
	PAŁAC
	DWÓR

Załącznik 2.

GRAFICZNE ROZMIESZCZENIE ZABYTKÓW NA TERENIE GMINY SADKI

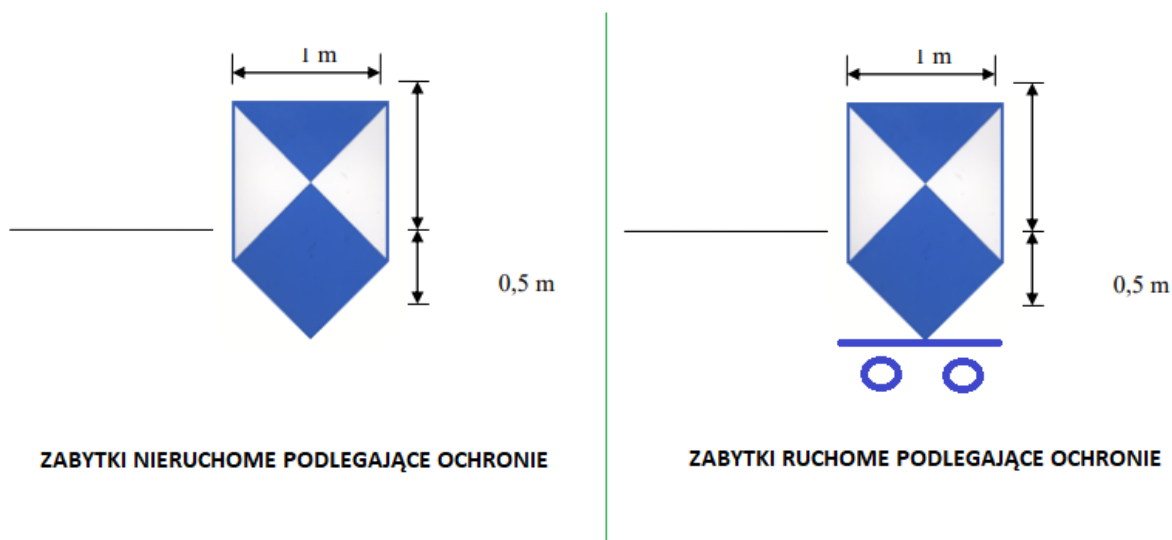
LEGENDA:

OPIS	SYMBOL
ZABYTKI NIERUCHOME PODLEGAJĄCE OCHRONIE	
ZABYTKI RUCHOME PODLEGAJĄCE OCHRONIE	
ZABYTEK ARCHITEKTONICZNY: PAŁAC, DWOREK, DOM ZABYTKOWY	
KOŚCIÓŁ	
ZABYTKOWA KAPLICZKA	
PARK ZABYTKOWY	
POŻAR PRZESTRZENNY	
GMINE STANOWISKO KIEROWANIA	

Załącznik 3.

**OZNAKOWANIE OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH ZNAKIEM ROZPOZNAWCZYM
KONWENCJI HASKIEJ**

Wzór znaku rozpoznawczego Konwencji haskiej w układzie pojedynczym, służy do oznakowania zabytków korzystających z ochrony ogólnej.

Znak rozpoznawczy Konwencji haskiej z czytelną informacją, że obiekt (nazwa obiektu, nr obiektu itp.) jest zaliczony do obiektów korzystających z ochrony ogólnej, umieszcza się przy wejściu do obiektu zabytkowego. Dolna krawędź znaku powinna znajdować się 2 metry powyżej poziomu ziemi. Pełną widoczność znaku za dnia zapewnia się poprzez odpowiednie jego rozmieszczenie na:

1) dachach obiektu:

a) pojedynczego obiektu:

- dachu płaskim - jeden znak,
- dachu o wysokiej kalenicy - po jednym znaku po jednej i drugiej stronie kalenicy,
- dachu o więcej niż dwóch połaciach - po jednym znaku na każdej połaci,

- b) kilku obiektach na nieruchomości:
- dachach płaskich - po jednym zestawie znaku na każdym obiekcie,
 - o dachach o wysokiej kalenicy po jednym znaku, na przemian z jednej i drugiej strony kalenicy,
- 2) zewnętrznych ścianach obiektu:
- a) pojedynczego obiektu - na ścianie frontowej i tylnej,
 - b) kilku obiektach na nieruchomości - na zewnętrznych ścianach poszczególnych budynków wytyczających zarys posesji,
- 3) placach nieruchomości, na których rozmieszczonych jest kilka obiektów zabytkowych: jeden znak o podwójnych wymiarach. Znaki można wykonać i umieścić w sposób nieprzynoszący szkody dla zabytku na:
- a) dachu obiektu poprzez:
 - rozciągnięcie płótna z namalowanym znakiem;
 - przymocowanie trwałych plansz z namalowanym znakiem;
 - b) ścianach obiektu - zawieszenie plansz tekturowych /z desek/ z namalowanym znakiem;
 - c) na placu nieruchomości - rozciągnięcie płótna lub innego tworzywa z namalowanym znakiem lub wysypanie kolorowego kruszywa /materiałów trwałych/.

Uwaga: Rozmiary znaków powinny być proporcjonalne do wielkości obiektu.

Załącznik nr 4.

KARTA TOŻSAMOŚCI DLA PERSONELU PRZYDZIELONEGO DO OCHRONY ZABYTKÓW

STRONA FRONTOWA

Nazwisko

Imiona

Data urodzenia

Tytuł lub stopień

Stanowisko

Jest posiadaczem niniejszej karty tożsamości na podstawie Konwencji haskiej z dn. 14 maja 1954 r. o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego.

Data wystawienia

Numer karty

NA ODWROTCIE

(Fotografia posiadacza)

Podpis
lub odciski palców
albo jedno i drugie

(Pieczęć sucha władzy
wystawiającej kartę)

Wzrost Oczy Włosy

.....

Inne elementy identyfikacji

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Załącznik nr 5.

**ZESTAWIENIE PRAC DOKUMENTACYJNYCH I ZABEZPIEZAJĄCYCH
W RAZIE STRAT I SZKÓD W ZABYTEKACH GMIINY**

- zabezpieczenie zabytków przed dalszą destrukcją po ustąpieniu bezpośredniego zagrożenia;
- dokumentowanie zdarzeń, strat i podjętych działań (filmowanie, fotografowanie, kopiowanie itp);
- informowanie właściwych organów administracji publicznej, w szczególności Kujawsko - Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz organów założycielskich o: stratach, podjętych działaniach i ewentualnych potrzebach pomocy;
- wykonanie ekspertyzy konserwatorskiej.

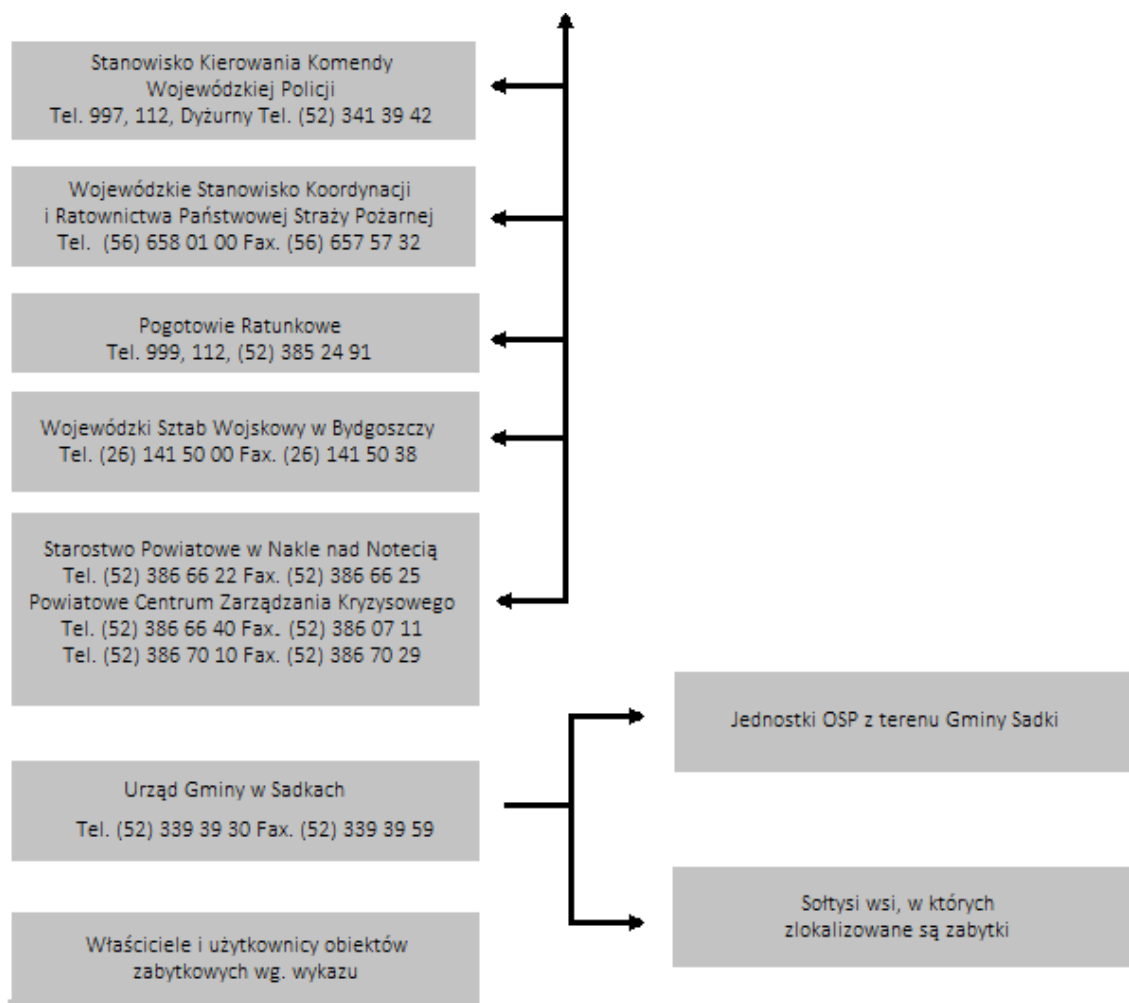
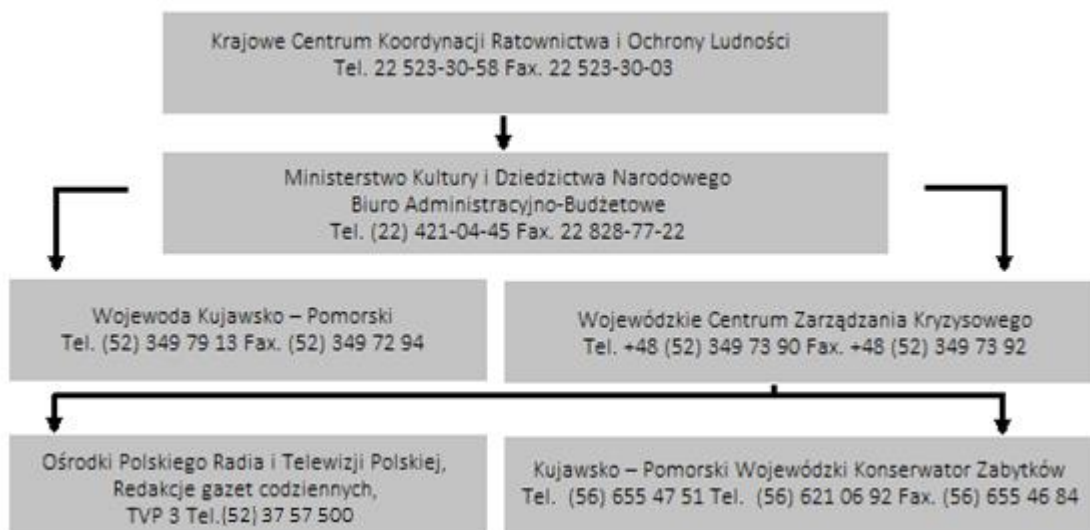
Nazwa obiektu, nr rejestru w wykazie zabytków	Szczegółowy opis strat i szkód	Zakres prac dokumentacyjnych, konserwatorskich do wykonania
1.	2.	3.

Załącznik nr 6.

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI I ALARMOWANIA

Lp.	NAZWA ORGANIZACJI, ADRES	DANE KONTAKTOWE
1.	Urząd Gminy w Sadkach ul. Strażacka 11, 89-110 Sadki	Tel. (52) 339 39 30 Fax. (52) 339 39 59
2.	Starostwo Powiatowe w Nakle nad Notecią ul. Dąbrowskiego 54, 89-100 Nakło nad Notecią	Tel. (52) 386 66 22 Fax. (52) 386 66 25
3.	Kujawsko - Pomorski Urząd Wojewódzki ul. Jagiellońska 3, 85-950 Bydgoszcz	Tel. (52) 349 79 13 Fax. (52) 349 72 94
4.	Wojewódzkie Stanowisko Koordynacji Ratownictwa Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu ul. Prosta 32 87-100 Toruń	Tel. (56) 658 01 00 Fax. (56) 657 57 32
5.	Kujawsko – Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków ul. Łazienna 8, 87-100 Toruń	Tel. (56) 655 47 51, Tel. (56) 621 06 92 fax. (56) 655 46 84
6.	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego Generalny Konserwator Zabytków ul. Krakowskie Przedmieście 15/17 00-071 Warszawa	Tel. (22) 42 10 499 Fax. (22) 826 07 26
7.	Państwowa Straż Pożarna w Nakle nad Notecią ul. Strażacka 3, 89-100 Nakło nad Notecią	Tel. (52) 386 70 12 Fax. (52) 386 70 29
8.	Policja	997
9.	Pogotowie Ratunkowe	999
10.	Pogotowie Energetyczne	991
11.	Pogotowie Gazowe	992

SPOSÓB WSPÓŁDZIAŁANIA, POWIADAMIANIA I ŁĄCZNOŚCI W ZAKRESIE OCHRONY ZABYTKÓW NA WYPADEK KONFLIKTU ZBROJNEGO I SYTUACJI KRYZYSOWYCH

**WYKAZ JEDNOSTEK, INSTYTUCJI I RZECZOZNAWCÓW PRZEWDZIANYCH DO
UDZIELENIA POMOCY ZABYTKOM W RAZIE ZAGROŻENIA**

Lp.	Jednostka organizacyjna, instytucja, organizacja, rzeczoznawca	Adres	Dane kontaktowe	Uwagi
1.	Kujawsko – Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	ul. Łazienna 8, 87-100 Toruń	Tel. (56) 655 47 51 Tel. (56) 621 06 92 Fax. (56) 655 46 84	
2.	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Nakle nad Notecią	ul. Strażacka 3, 89-100 Nakło nad Notecią	Tel. (52) 386 70 12 Fax. (52) 386 70 29	
3.	Komenda Powiatowa Policji w Nakle nad Notecią	ul. Poczтовая 11, 89-100 Nakło nad Notecią	Tel. (47) 75 29 200 Fax. (47) 75 29 225	
4.	Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Międzychodzie	ul. Kościelna 8, 89-100 Nakło nad Notecią	Tel./Fax. (52) 386 11 16	
5.	Urząd Gminy w Sadkach	ul. Strażacka 11, 89- 110 Sadki	Tel. (52) 339 39 30 Fax. (52) 339 39 59	
6.	Starostwo Powiatowe w Nakle nad Notecią	ul. Dąbrowskiego 54, 89-100 Nakło nad Notecią	Tel. (52) 386 66 22 Fax. (52) 386 66 25	
7.	OSP w Sadkach	ul. Strażacka 9 89-110 Sadki	Tel. (52) 385 02 44	
8.	Szkoła Podstawowa im. mjra Henryka Sucharskiego w Sadkach	ul. Mickiewicza 1 89-110 Sadki	Tel./Fax. (52) 385 0766	
9.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Wincentego Witosa	Samostrzel 9 89-110 Samostrzel	Tel./Fax. (52)3850826	
10.	Filialna Szkoła Podstawowa w Dębowie	ul. Bohaterów 9 89-110 Dębowo	Tel./Fax. (52) 385 09 91	
11.	Sadki Sołtys	Hanna Czelińska	Tel. +48 885 881 791	
12.	Broniewo Sołtys	Alina Musiał	Tel. +48 885 881 802	
13.	Samostrzel Sołtys	Renata Zmarzły	Tel. +48 885 881 790	
14.	Dębowo Sołtys	Michał Olejniczak	Tel. +48 725 049 060	
15.	Parafia pw. św. Wojciecha	ul. Kasztanowa 2 89-110 Sadki	Tel.: (52) 385 07 87 kom.+ 48 693 445 718	

FORMULARZ ZGŁOSZENIA STRAT

Lp.	Miejscowość (adres, gmina)	Obiekt, nr wpisu do rejestru zabytków (ewidencji) lub inwentarza muzealiów itp.	Funkcja	Właściciel, użytkownik, zarządca	Rodzaj, zwięzły opis i przyczyna strat	Wartość strat i przewidywane źródła finansowania ich usunięcia	Adnotacja o weryfikacji strat na miejscu przez organ ochrony zabytków	Wykonane prace ratowniczo- zabezpieczające i konserwatorskie, organ prowadzący ewentualne postępowanie wyjaśniające
1	2	3	4	5	6	7	8	9

WYKAZ ZABYTEKÓW NIERUCHOMYCH NA TERENIE GMINY SADKI PODLEGAJĄCYCH ZABEZPIECZENIU W RAZIE SYTUACJI KRYZYSOWYCH LUB NAWYPADEK KONFLIKTU ZBROJNEGO

Lp.	Miejscowość /obiekty podlegające zabezpieczeniu	Elementy obiektu podlegające zabezpieczeniu	Orientacyjnie ustalono			Uwagi
			Proponowany sposób zabezpieczenia	Środki i czas wykonania	Koszty	
1	2	3	4	5	6	7
1.	SADKI Kościół Parafialny p.w. Św. Wojciecha	Cały obiekt	- Zawieszenie znaków rozpoznawczych Konwencji Haskiej, - wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej i ukrycie z pozostałą dokumentacją w bezpieczniejszych miejscach w obrębie obiektu, - wzmocnienie ochrony przeciwpożarowej poprzez zwiększenie ilości środków gaśniczych.	Proboszcz parafii z pomocą wolontariuszy spośród parafian w ilości od 3-5 osób zabezpieczają kościół w czasie 2 dni.	250, 00 zł	
2.	SADKI Cmentarz rzymsko – katolicki	Cały obiekt	- Zawieszenie znaków rozpoznawczych Konwencji Haskiej,	Proboszcz parafii z pomocą wolontariuszy spośród parafian w	100,00 zł	

PLAN OCHRONY ZABYTKÓW NA WYPADEK KONFLIKTU ZBROJNEGO I SYTUACJI KRYZYSOWYCH DLA GMINY SADKI

	parafii pw. Św. Wojciecha – cmentarz parafialny		- wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej i ukrycie z pozostałą dokumentacją w bezpieczniejszych miejscach w obrębie obiektu, - wzmocnienie ochrony przeciwpożarowej poprzez zwiększenie ilości środków gaśniczych	ilości od 2-3 osób w czasie 5 dni.		
3.	SADKI Kaplica Grobowa rodziny Robowskich z ok. 1915 r. na cmentarzu parafialnym	Cały obiekt	- Zawieszenie znaków rozpoznawczych Konwencji Haskiej, - wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej i ukrycie z pozostałą dokumentacją w bezpieczniejszych miejscach w obrębie obiektu, - wzmocnienie ochrony przeciwpożarowej poprzez zwiększenie ilości środków gaśniczych.	Proboszcz parafii z pomocą wolontariuszy spośród parafian w ilości 1-2 osób w czasie 3 dni.	50,00 zł	
4.	BRONIEWO Założenie dworsko – parkowe	Cały obiekt	- Zawieszenie znaków rozpoznawczych Konwencji Haskiej, - wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej i ukrycie z pozostałą dokumentacją w bezpieczniejszych miejscach w	Właściciele budynków 2-3 osoby w czasie 2 dni.	600,00 zł	

PLAN OCHRONY ZABYTKÓW NA WYPADEK KONFLIKTU ZBROJNEGO I SYTUACJI KRYZYSOWYCH DLA GMINY SADKI

			<p>obrębie obiektu, - wzmocnienie ochrony przeciwpożarowej poprzez zwiększenie ilości środków gaśniczych.</p>			
5.	DĘBOWO Założenie dworsko – parkowe	Cały obiekt	<p>- Zawieszenie znaków rozpoznawczych Konwencji Haskiej, - wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej i ukrycie z pozostałą dokumentacją w bezpieczniejszych miejscach w obrębie obiektu, - wzmocnienie ochrony przeciwpożarowej poprzez zwiększenie ilości środków gaśniczych.</p>	Właściciele budynków 2-3 osoby w czasie 2 dni.	600,00 zł	
6.	SAMOSTRZEL Założenie pałacowo – parkowe	Cały obiekt	<p>- Zawieszenie znaków rozpoznawczych Konwencji Haskiej, - wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej i ukrycie z pozostałą dokumentacją w bezpieczniejszych miejscach w obrębie obiektu, - wzmocnienie ochrony przeciwpożarowej poprzez zwiększenie ilości środków gaśniczych.</p>	Właściciele budynków 2-3 osoby w czasie 2 dni.	600,00 zł	

**ZABYTKI RUCHOME NA TERENIE GMINY SADKI
CHRONIONE NA MIEJSCU – W JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH**

Lp.	Miejscowość	Wyszczególnienie (rodzaj zabytku)	Ilość sztuk	Objętość m ³	Ciężar kg	Ilość i rodzaj opakowań	Ilość osób i czas	Środki transportu	Miejsce i trasa przejazdu [km]
1.	Sadki	Kościół Parafialny p.w. Św. Wojciecha	70	140	2 500,00	Zabytki owinięte w materiał niepalny i zapakowane w worki przeciwpożarowe, a następnie szczelne worki foliowe	4 do 6 osób wyznaczonych przez rządcę parafii oraz upoważnionego pracownika Urzędu Gminy w Sadkach	Samochód ciężarowy	Zabezpieczone zabytki zostaną przewiezione do innych miejsc nie objętych zagrożeniem, wyznaczanych na bieżąco.
2.	Sadki	Postument z krzyżem nagrobka Katarzyny z Lemieźów Krotofil	1	0,5	400		2 dni	Samochód ciężarowy	
3.	Sadki	a. Nagrobek Floriana Kmieciana b. Nagrobek ks. Stanisława Lemieża c. Nagrobek Małgorzaty Szulc	3	Z uwagi na charakter zabytku, każdy nagrobek zostanie oznaczona znakiem Konwencji Haskiej bezpośrednio przy nagrobku.					

